

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Bakalářská práce

Návrh naučné stezky – Podřipsko

Autor: Monika Jonáková, BBA

Vedoucí práce: RNDr. Milan Skalický, Ph.D.

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Monika Jonáková, BBA

Územní technická a správní služba v životním prostředí

Název práce

Návrh naučné stezky – Podřipsko

Název anglicky

Design of the nature trail – Podřipsko

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je navržení naučné stezky v oblasti Podřipska, která bude sloužit pro veřejnost za účelem seznámení s přírodou a historií v okolí. Dílčím cílem práce je vytvořit návrh naučných tabulí s konkrétními informacemi.

Hypotézy:

1. Navštěvují občané naučné stezky v okolí?
2. Mohou navrženou naučnou stezku navštěvovat všechny věkové kategorie?
3. Vyžadují naučné stezky medializaci, aby se zvýšila jejich návštěvnost?
4. Nebude mít návštěvnost stezek negativní vliv na životní prostředí?

Metodika

V úvodní teoretické části bude provedena rešerše odborné literatury, která nám pomůže lépe přiblížit stanovené pojmy.

V praktické části bude provedena analýza celkového kvantitativního šetření. Jedná se o volbu území, terénní pochůzky, návrh naučné stezky, zpracování dotazníkového šetření s cílem na ověření hypotéz v BP.

Doporučený rozsah práce

Minimální rozsah je 35 stran bez příloh. Citací min. 20 a alespoň 25 % z nich zahraniční literatury.

Klíčová slova

Naučná stezka, CHKO České středohoří, informační tabule, Podřipsko, hora Říp

---

Doporučené zdroje informací

- Buckley R. 2001. The environmental impacts of ecotourism. CABI. Willingford. 416s. ISBN: 978-1845934569.
- Cornelia P., Ioan B., Marin S., Petroman I., Iosin L., Fiu A., Marin D. 2017. Types of consumers of agrotourism. Agricultural Management / Lucrari Stiintifice Seria I, Management Agricol 19: 177-180.
- Čeřovský J., Záveský A. 1989. Stezky k přírodě. Státní pedagogické nakladatelství. Praha. Praktické příručky pro učitele. ISBN: 8004223788.
- Friedlová L., Kocourek P., Souček Z. 1991. Budování a využití naučných stezek. Propagační tvorba. Praha. ISBN: 8085386232.
- Grafte X. 1994. Is rural tourism a lever for economic and social development? Journal of Sustainable Tourism 2: 22-40.
- Jongepierová I. (ed.). 2012. Ecological restoration in the Czech Republic. Nature Conservation Agency of the Czech Republic. Prague. ISBN: 9788087457313.
- Šírová-Motýčková K., Šír J. 2009. Naučné stezky: průvodce naučnými stezkami České republiky. Rubico. Olomouc. Naše země. ISBN: 978-80-7346-107-2.
-

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – FŽP

Vedoucí práce

RNDr. Milan Skalický, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra botaniky a fyziologie rostlin

Elektronicky schváleno dne 11. 8. 2022

doc. Ing. František Hnilička, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 31. 10. 2022

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 11. 11. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Návrh naučné stezky – Podřipsko, vypracovala samostatně. V bakalářské práci jsou citovány informační zdroje a jsou rovněž uvedeny na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů. Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne 29.3.2023

Monika Jonáková, BBA

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala obzvláště vedoucímu mé bakalářské práce, panu RNDr. Milanu Skalickému, Ph.D., za jehož odborného vedení a vstřícného přístupu by tato práce nevznikla. Zároveň bych ráda poděkovala svému příteli a své rodině za podporu a trpělivost, kterou mi projevíli během tvorby této bakalářské práce.

Abstrakt

Návrh naučné stezky – Podřipsko je vcelku nenáročná trasa, která dokáže seznámit návštěvníky s danou historií v okolí známé kulturní památky hory Říp. Můžeme zde také pozorovat různorodost fauny a flóry, díky které se dozvíme, co kolem nás žije a roste. Stezka Podřipsko je zaměřena pro všechny věkové kategorie, které si chtějí rozšiřovat své vědomostní znalosti. Samotná stezka z historického města Roudnice nad Labem je dlouhá přibližně 8 km a končí až na vrcholu hory Říp. Po cestě je umístěno 12 informačních panelů zaměřené na bohatou historii a okolní přírodu v regionu Podřipska.

Cílem práce bylo zdokumentovat a navrhnout naučnou stezku – Podřipsko, která díky informačním panelům dokáže všem návštěvníkům nastínit přírodu a historii v okolí. V návaznosti stanoveného cíle byly ještě čtyři hypotézy orientované na návštěvnost naučných stezek v okolí, věkovou kategorii, medializaci i na negativní vliv životní prostředí.

V první části bakalářské práce se autorka za pomoci literární rešerše a empirických dat dostala k bohatým informacím ohledně problematiky a tvorby naučných stezek a k jejímu financování. Zároveň je popsáno i životní prostředí spojené s kulturním dědictvím, spadající pod zákon č. 114/1992, o ochraně přírody a krajiny propojené s AOPK ČR a s NATUROU 2000.

V praktické části bakalářské práce byly zpracovány výsledky pro nový návrh naučné stezky i se zkoumaným zájmových územím, které bylo blíže popsáno. V rámci stezky byly navrženy informační panely v textovém i grafickém zpracování doplněných o QR kódy. Provádělo se i dotazníkové šetření, které bylo v rámci analýzy zpracováno do grafů a sloužilo vyhodnocení dat za účelem ověření stanovených hypotéz. Dotazník byl sestaven z 18 otázek demografického a tematického typu a byl zcela anonymní. Autorka získala informace pro svůj výzkum od 75 respondentů. Z dostupných výsledků dotazníkového šetření byly potvrzeny první tři hypotézy a poslední hypotéza byla vyvrácena.

Klíčová slova:

Naučná stezka, Roudnice nad Labem, informační panely, Podřipsko, hora Říp

Abstract

The proposal of the nature trail – Podřipsko is a fairly easy route that can introduce visitors to the history of the famous cultural monument of Mount Říp. We can also observe the diversity of fauna and flora, thanks to which we can learn what lives and grows around us. The Podřipsko trail is aimed at all ages who want to expand their knowledge. The trail itself from the historic town of Roudnice nad Labem is approximately 8 km long and ends at the top of Mount Říp. Along the way, there are 12 information panels focusing on the rich history and surrounding nature of the Podřipsko region.

The aim of the work was to document and design a nature trail – Podřipsko, which thanks to the information panels can outline the nature and history of the area to all visitors. Following the stated goal, there were four more hypotheses oriented on the visitation of nature trails in the area, age category, media coverage and negative environmental impact.

In the first part of the bachelor thesis, the author used literature search and empirical data to access a wealth of information regarding the issues and creation of nature trails and their funding. At the same time, the environment associated with cultural heritage, covered by Act No. 114/1992, on Nature and Landscape Protection, linked to the AOPK CR and NATURA 2000, is described.

In the practical part of the bachelor's thesis, the results for the new design of the nature trail were prepared with the studied area of interest described in more detail. Within the trail, information panels were designed in text and graphic formats supplemented with QR codes. A questionnaire survey was also carried out, which was charted as part of the analysis and used to evaluate the data in order to test the hypotheses. The questionnaire consisted of 18 questions of demographic and thematic type and was completely anonymous. The author obtained information for her research from 75 respondents. From the available results of the questionnaire survey, the first three hypotheses were confirmed and the last hypothesis was refuted.

Keywords:

Educational trail, Roudnice nad Labem, information panels, Podřipsko region, Říp mountain

*„Modrou legendou jsi kvetla, země,
nad mým rodným krajem prostřed Čech.
Hora Říp se skláněla tam ke mně
jako matčin prs a sladký vzdech.
Jako polibek na ústech
Chutnala jsi po ovoci sadů,
v stínu hájů, v světle vinogradů...“*

(Ryneš, 1959)

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce	12
3 Literární rešerše	13
3.1 Pojem naučná stezka	13
3.1.1 Historie NS.....	14
3.1.2 První NS v České republice	15
3.1.3 Význam a funkce NS	15
3.1.4 Typy NS.....	16
3.1.5 Kategorie NS.....	17
3.2 Realizace NS.....	18
3.2.1 Projekt NS.....	18
3.2.2 Trasa NS.....	19
3.2.2.1 Zvolení výchozího a cílového bodu	20
3.2.3 Značení NS.....	20
3.2.4 Informační panel (IP)	21
3.2.5 QR kód.....	22
3.2.6 Zřizovatel NS	23
3.2.7 Údržba NS.....	25
3.2.8 Financování NS.....	25
3.2.9 Turismus a životní prostředí	26
3.2.10 Medializace NS	27
3.3 Životní prostředí.....	28
3.3.1 Národní přírodní památky (NPP).....	29
3.3.2 Evropsky významné lokality (EVL) a NATURA 2000	29
3.3.3 Vývoj kulturní krajiny.....	30
3.3.3.1 Degradace krajiny	31
3.3.3.2 Regenerace kulturní krajiny	31
4 Metodika	32
5 Výsledky	33
5.1 Popis zkoumaného území – Roudnice nad Labem a hora Říp.....	33
5.1.1 Roudnice nad Labem	33
5.1.1.1 Znak města Roudnice nad Labem	34
5.1.2 Hora Říp.....	34
5.2 Návrh naučné stezky – Podřipsko	37
5.2.1 Popis trasy naučné stezky	37
5.2.2 Informační panel (IP) – popis a návrh.....	39
5.2.2.1 Zastávka č. 1 „Kostel Narození Panny Marie – Roudnice nad Labem“	39
5.2.2.2 Zastávka č. 2 „Podřipské muzeum – Roudnice nad Labem“	41

5.2.2.3 Zastávka č. 3 – „Zámek Roudnice nad Labem“	42
5.2.2.4 Zastávka č. 4 „Fauna a flóra v okolí Řípu“	43
5.2.2.6 Zastávka č. 6 „Legenda o praotci Čechovi“	45
5.2.2.6 Zastávka č. 7 „Lipová alej, na úpatí hory Říp“	46
5.2.2.8 Zastávka č. 8 „Kolektivizace a Akce Kulak“	47
5.2.2.9 Zastávka č. 9 „Hora Říp“	49
5.2.2.10 Zastávka č. 10 „Mělnická vyhlídka na hoře Říp“	50
5.2.2.11 Zastávka č. 11 „Románská rotunda na hoře Říp“	51
5.3 Dotazníkové šetření	53
5.3.1 Výsledky z dotazníkového šetření	61
5.4 Výsledky výpočtu nákladů na realizaci NS	62
6 Diskuse	64
7 Závěr.....	66
8 Přehled literatury a použitých zdrojů	68
9 Seznam obrázků, grafů a tabulek	73
9.1 Seznam obrázků	73
9.2 Seznam grafů	74
9.3 Seznam tabulek	75
10 Přílohy.....	76

1 Úvod

Doba 21. století se výrazně změnila, jelikož se každý začal hodně věnovat sportu a jiným aktivitám. Společně se podnikali různé výlety do přírody, navštěvovalo se mnoho naučných stezek, které doposud lidé ani neznali.

Myšlenka autorky především směřovala na to, aby se zrealizovala nová naučná stezka na Podřipsku, která povede až na samý vrchol známe hory Říp. Samotné okolí má své kouzlo. V současné době jsou naučné stezky velmi populární, které mají svoji tradici a zároveň jsou oblíbenou činností aktivního člověka. Autorka zde vidí určitý potenciál, jak přimět lidi do přírody na čerstvý vzduch, ale zároveň taky aby si každý návštěvník odnesl z daného prostředí co nejvíce informací ohledně historie okolí a biodiverzity v oblasti fauny a flóry.

Autorka chce navrhnout vhodnou ale především kvalitně textově i graficky zpracovanou naučnou stezku, která bude sloužit široké veřejnosti. Stezka je na nenáročném cestě, která je přijatelně dlouhá. Návštěvníci jsou vítáni a věřím, že si každý sám najde nějaký vztah k přírodě a zároveň bude mít chuť dojít až do zdárného cíle naučné stezky.

2 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zdokumentování a návrh naučné stezky na Podřipsku, která bude sloužit pro veřejnost za účelem seznámení s přírodou a historií v okolí.

Hypotézy:

- 1) Navštěvují občané naučné stezky v okolí?
- 2) Mohou navrženou naučnou stezku navštěvovat všechny věkové kategorie?
- 3) Vyžadují naučné stezky medializaci, aby se zvýšila jejich návštěvnost?
- 4) Nebude mít návštěvnost stezek negativní vliv na životní prostředí?

3 Literární rešerše

3.1 Pojem naučná stezka

„Naučné stezky mohou být krásné i ošklivé, velmi povedené a velmi nezdařilé. Informační tabule, která k sobě nepřitáhne návštěvníky a nedokáže je oslovit, je ale více než jen ztracená příležitost: je ztracenou šancí pro jiný a lepší program, je neodůvodněným zásahem do krajiny, je ztrátou finančních prostředků, které mohly být investovány nejlépe.“ (Medek a kol., 2016)

Naučná stezka je vyznačena jako výchovně vzdělávací trasa vedoucí k přírodním i kulturně zajímavým místům v České republice. Zde mohou být vybrány významné objekty a pozoruhodnosti nebo jevy, které jsou na dané trase vysvětleny dopodrobna. (Čeřovský & Záveský, 1989)

Pokud je v přírodě vyznačená naučná stezka, která návštěvníkům otevírá poznávání nejrůznějších přírodnin a jevů, mohou se též vyskytnout nejrůznější problémy spjaté s životním prostředím. Autorka se hodně zaměřuje na životní prostředí v oblasti naučných stezek. *„Zaměření naučných stezek může být různé podle záměrů autorů: turisticko-vlastivědné, lesnické, kulturně-historické, přírodovědně-ochranářské i kombinované.“* Nejvíce popisované naučné stezky spjaté se státní ochranou přírody se budou zaměřovat na ekologii a ochranu přírody. (Friedlová, 1991)

Po čase se zjistilo, že naučné stezky jsou vhodné pro děti a mládež, jelikož dochází k intenzivnějšímu rozvinutí vědomostí v rámci ekologické výchovy. Taktéž i každý návštěvník je naučnou stezkou vychováván. (Hálková a kol., 1994)

„Naučné stezky lze využít jako nástroj pro malé děti, aby se v otevřeném a přirozeném prostředí učily přírodovědné a matematické poznatky založené na výzkumu. Naučná stezka poskytuje dětem příležitost rozvíjet hrubou motoriku chůzí, pěší turistikou nebo hrou na stezce a posilovat sociální dovednosti aktivitami v přírodě s kamarády.“ (Lee, 2020)

Naučné stezky mají být pro návštěvníky přínosem v mnoha informacích, především v celkovém postoji k přírodě, vývoji krajiny a také v dějinách okolí. (Klonfarová, 1999)

Na území České republiky bylo v roce 2009 více než 600 naučných stezek. Nejčastěji se setkáváme na stezkách s tématy historických oblastí a následnými zajímavostmi z kulturního dědictví. Hlavním účelem naučné stezky je naučit návštěvníky, jak se mají k přírodě chovat a zároveň aby si odnesli nové znalosti o přírodě. (Šírová-Motyčková, 2009)

Modrý (2003) uvádí, že naučné stezky v rámci ekologické výchovy získaly dynamiku a nenesou již zastaralou formu provedení. Jedná se o turistické značení venku, které seznamuje všechny návštěvníky s okolím kde se nacházejí přírodovědecké či kulturní pozoruhodnosti.

„Naučná stezka je pěší turistická značená trasa, která má za cíl návštěvníkovi sdělit zajímavé informace o přírodovědných, vlastivědných, popř. historických aspektech dané lokality nebo oblasti, jíž prochází. Cílem naučných stezek je vzdělávání široké veřejnosti. Většina naučných stezek vzniká v přírodně bohatých a zachovalých lokalitách s cílem těchto naučných stezek působit výchovně na návštěvníky a ukázat bohatství naší přírody, které je potřeba chránit.“ (Kocián, ©2003-2018)

Na území České republiky bylo v roce 2009 více než 600 naučných stezek. Nejčastěji se setkáváme na stezkách s tématy historických oblastí a následnými zajímavostmi z kulturního dědictví. Hlavním účelem naučné stezky je naučit návštěvníky, jak se mají k přírodě chovat a zároveň aby si odnesli nové znalosti o přírodě. (Šírová-Motyčková, 2009) Dle tohoto čísla lze usoudit, že naučné stezky se u nás neustále rozrůstají a měli bychom jim věnovat více času pro jejich vylepšení. Ernest Thompson Seton, byl zakladatelem woodcraftu: *„Když jsem poznal žízeň, vyhloubil jsem studnu, aby i ostatní mohli pít.“*

3.1.1 Historie NS

Tvorba naučných stezek v České republice se datuje již od 60. let 20. století. V roce 1965 byla označena a otevřena historicky první naučná stezka ve státní přírodní rezervaci zvané Medník na Sázavě ve Středočeském kraji. Na území ČSSR se rozšířil v roce 1986 počet stezek na 104. Jan Čeřovský, CSc. byl jedním z hlavních iniciátorů výstavby naučných stezek u nás a celkově významným průkopníkem vznikající ekologické výchovy na našem území. (Čeřovský & Záveský, 1989)

Naše krajina se může pyšnit tím, že za pomoci Klubu českých turistů má velmi rozsáhlou a skvěle propracovanou síť turistického značení na světě. Klub českých turistů se s radostí stará o pravidelnou aktualizaci a přidává nejnovější naučné trasy. Již v roce 1889 vznikla první turistická trasa. (Klub českých turistů, ©2023)

3.1.2 První NS v České republice

Agentura ochrany přírody a krajiny uvádí, že nejstarší přírodovědnou naučnou stezkou v Čechách je Köglerova naučná stezka nacházející se nedaleko Krásné Lípy. Zakladatel Rudolf Kögler ji nechal zřídit v roce 1941 a 12. září téhož roku byla slavnostně otevřena. Trasa je dlouhá 12 km a zaměřuje se na významné geologické poruchy oddělující žuly od pískovců. Říká se tomu také Lužická porucha. Na trase byly umístěny i dřevěné tabule, které obsahovali geologické, botanické, zoologické a neposlední řadě i historické informace. (AOPK ČR, ©2023)

3.1.3 Význam a funkce NS

Hlavním významem naučných stezek je napomáhání k ochraně přírody v chráněných územích i mimo ně. V chráněném území platí, že přístup je povolen pouze po značených cestách. Stezky jsou strukturované vždy pro návštěvníky tak, aby bylo k vidění mnoho přírodních skvostů a nemuseli se bát, že dojde k porušení zákona, když odbočí na jinou trasu. Tyto naučné stezky jsou budovány za účelem, že odvedou návštěvníky od míst, kde se mohou vyskytovat ohrožené druhy živočichů, různá hnízdiště ptactva anebo může hrozit nebezpečí eroze viz zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Na trase může být i odborný průvodce, který provede návštěvníky chráněným územím. „*Má vysvětlovat i různé vztahy v ekosystémech a rozvíjet tak ekologické myšlení.*“ Informačně naučné panely plní i výchovně-vzdělávací funkci, do které můžeme zařadit i typy funkcí jako jsou např. mravní, rozumová, pracovní a tělesná. (Friedlová, 1991)

„Panely naučné stezky i samotné přírodní prostředí jsou tak nositeli různých funkcí v oblasti výchovy a zahrnují většinu jejích složek, to je výchovu mravní, rozumovou, pracovní a tělesnou.“ (Friedlová, 1991)

V odborné literatuře Friedlová (1991) uvádí rozdělení stezek do několika funkcí.

- **Funkce informační:** stezky nám umožňují dozvědět se nové informace o

přírodě a o dané oblasti, kde se návštěvník nachází a o tématech, na která se zaměřují

- **Funkce výchovně – vzdělávací:** návštěvníci si doplňují a rozvíjí své poznatky, které obecně znají i neznají, dokážou si dát společně do souvislosti negativní i pozitivní fakta charakterizující danou lokalitu
- **Funkce vybízející:** záměrně vedou návštěvníky k zodpovědnému chování a snaží se apelovat na jejich svědomí
- **Funkce estetická:** stezka dokáže odhalit krásné a neopakovatelné přírodní prostředí, které vede návštěvníky k estetickému citění za pomoci vhodně připravených informačních panelů
- **Funkce motivační:** důležitá jsou dobře předložená fakta a konfrontace v reálném prostředí, díky kterému dochází ke stimulaci návštěvníků a vybízí je k lepšímu chování v přírodě
- **Funkce propagační:** je zde vyzdvihnuta práce dobrovolníků a různých organizací zabývajících se ochranou přírody, památek a v neposlední řadě i hmotného a nehmotného kulturního bohatství
- **Funkce didaktická:** návštěvníci se učí ověřenými postupy a metodami k praktické ochraně přírody nýbrž i k zachování kulturního bohatství. Dopomáhá k seznámení s postupy u velkých organizací a státních složek, kde jim jsou nabízeny kroky, které mohou podstoupit sami i jako jednotlivci
- **Komplexní působení:** vždy obsahují více činností lidského zájmu a díky souhrnnému působení různých vjemů mají lepší účinnost než klasické vyučování

3.1.4 Typy NS

„Na začátku každé naučné stezky by měl být dostatečně velký a vkusný poutač, na kterém by byl uveden název naučné stezky či přírodního území. Mělo by zde být i upozornění na hlavní zajímavosti, které stezka ukazuje, a informace o délce stezky, případně i o tom, kde lze získat tištěného průvodce, pokud existuje“

Naučné stezky se dělí na jednosměrné a okružní. Každý typ stezky může být modifikován v podobě odboček směřující zpět k hlavní trase apod. Někdy to ale přináší výhody a nevýhody. Je brán zřetel na délku a celkovou náročnost trasy.

Okružní trasy se pohybují v délce od 2 do 5 km v nenáročném časovém horizontu. Jednosměrné stezky mohou být o několik km delší. Na trasu se umisťují i různá odpočívadla v dostatečném množství s informacemi, jak se chovat v přírodě. (Friedlová, 1991)

Čeřovský & Záveský (1989) uvádí v odborné literatuře, že prvním základním typem zůstávají naučné stezky, kde je možnost využít i průvodce, který ho seznámí s danou lokalitou ohledně problematiky. Druhým typem jsou samoobslužné naučné stezky. Návštěvník trasu absolvuje sám a odborné informace navštívené lokality se dočte na informačních panelech. Z toho plyne, že v návštěvníci v dnešní době více preferují samoobslužné naučné stezky z důvodu nezávislosti na druhých. A posledním typ naučných stezek je kombinovaný výklad, který se dá rozdělit mezi první a druhý typ. Jedná se o několik informačních tabulí na trase, avšak ohlášené skupiny u pracovníků CHKO jim je poskytnut doprovod, kde bude probíhat i osobní výklad.

3.1.5 Kategorie NS

Jak uvádí Čeřovský & Záveský (1989), naučné stezky se dělí na krátké, středně dlouhé a dlouhé trasy a také na stezky tematicky a obsahově specializované.

- **Krátká trasa** je do 5 km (okružní trasa) – návštěvník se dozví mnoho informací
- **Středně dlouhá trasa** je v rozmezí 5-15 km (okružní trasa s cílovým místem, které se může lišit) – návštěvník se dozví mnoho informací
- **Dlouhá trasa** má přes 20 km – je zde turistický charakter zaměřený na historii zkoumané lokality.
- **Tematicky specializované** jsou stezky přírodní, historické, památkářské, nauční lesy lesnické, stezky geologické a parkové

Moučková (2008) uvádí tyto informace o náročnosti stezek:

- Stezky, které jsou dané cca do 3 km se řadí mezi **nejoblíbenější** – návštěvník se kvalitně soustředí a vnímá plnohodnotné informace
- Stezky, které jsou vymezené do 10 km nejsou **moc náročné** – návštěvník si

vyhradí čas na návštěvu stezky

- Stezky dlouhé více než 10 km **jsou náročné** – návštěvník zváží časové a fyzické možnosti

Otruba (2002) dělí naučné stezky takto:

Stezka monotematická – zaměřené na jednu zajímavost na dané trase nebo na jednu oblast zaměřující se na cíl naučné stezky

Stezka polytematická – představí návštěvníkovi více informací o zajímavostech na trase najednou (historie, geologie, ekologie atd.)

Autoři Čerovský & Záveský (1989) a Friedlová (1991) se ve svých odborných publikacích shodují na dělení naučných stezek. Dle autorů se dělí na turisticko-vlastivědné, stezky lesnické, stezky kulturně – historické, stezky přírodovědné ochrannářské a také stezky kombinované.

3.2 Realizace NS

K realizaci naučné stezky potřebujeme propracovaný projekt, kde budou zodpovězeny prioritní otázky a dotazy ohledně tvorby. Důležité je mít cíl zaměřený na návštěvníka, abychom věděli, jaké informace má stezka poskytnout. Záleží také na výběru lokality, kde dojde k realizaci stezky. Při tvorbě projektu se musí přihlížet na daný terén z důvodu náročnosti a na jeho stav v rámci technických možností. Naučná stezka má velkou výhodu, že dokáže usměrnit návštěvníka v rámci volného pohybu a etiky na ochrany přírody. Nedojde tak k případnému poničení chráněných druhů rostlin. Informace o stezce dané lokality se dají prezentovat na informačních panelech nebo v tištěných průvodcích. Velmi efektivní jsou i interaktivní tabule, díky kterým si návštěvník zapamatuje více informací za pomoci smyslového vnímání (zrak, sluch, hmat) a dokáže se tak lépe učit. (Čerovský & Záveský, 1989)

3.2.1 Projekt NS

K celkové realizaci naučné stezky se vždy předkládá písemný projekt všem kompetentním osobám příslušného orgánu ochrany přírody, jelikož je to hlavní podklad pro dotační žádost. Jestliže se jedná o území památkové rezervace, tak se

návrh podává též na krajské středisko státní památkové péče. Návrh může jako zřizovatel podat jakákoliv fyzická nebo právnická osoba. O zřízení naučných stezek v České republice se nejvíce zajímají obce, neziskové organizace např. Český svaz ochránců přírody a Lesy České republiky. Pokud si zřizovatel naučné stezky vybere území, kde má probíhat realizace naučné stezky, musí respektovat a dodržovat stanovené vyhlášky a nařízení pro dané území. (Hájek a kol., 2001)

Tyto kritéria musí zřizovatel splnit. Jedná se o 33 doporučení, které vypracovalo Ministerstvo životního prostředí společně s Ministerstvem pro místní rozvoj a Klubem Českých turistů. V závěru musejí být sjednoceny podmínky ohledně zřízení, značení a celkové údržby naučné stezky. Pokud bude návrh s jednotlivými kritérii splněn, může zřizovatel získat dotace. Samotný projekt by měl splňovat rozsah 3-10 stran včetně příloh. V projektu musí být uveden tematický obsah informačních panelů a účely naučné stezky obsahující tyto body:

- Poslání – co je sledováno zřízením dané naučné stezky
- Stručný popis trasy – cílový bod, trasa a průběh naučné stezky, stanovené výchozí body
- Zastavení – lokalizace, interpretace, tematika a v neposlední řadě konkretizovaný počet zastávek
- Vyznačení a úprava trasy – značka naučné stezky, turistická značka, technické úpravy trasy
- Způsob výkladu – specifické formy výkladu a určení typu stezek
- Provoz naučné stezky – různé formy, údržba, řízení provozu a celkové využití
- Přílohy – mapka nebo plánec s vyznačenou trasou a místy k zastavení (Hájek a kol., 2001)

3.2.2 Trasa NS

Prvním krokem pro vybudování trasy naučné stezky je důkladné zmapování území. Při mapování území nesmíme zapomenout na okolní objekty a jevy, které se na dané trase budou zkoumat. Trasa musí vést po schůdných cestách a pěšinách. Především bychom se měli vyhnout obtížným místům jako jsou skalní srázy, strmé stráně a přechody přes vodu. K překonání těchto překážek, které se mohou vyskytovat na naučné stezce nám pomohou stupně, žebřík a můstek. Stezka může být vedena různými místy např. nevyznačené trasy, území a lesní porosty, je však důležité se

napřed dohodnout s majitelem o celkovém užívání pozemků. Aby se návštěvníci na naučné stezce neztratili, musí být trasa jednoznačně a konkrétně vyznačena. (Čeřovský & Záveský, 1989)

3.2.2.1 Zvolení výchozího a cílového bodu

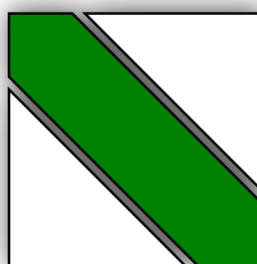
U naučné stezky je podstatné si zvolit výchozí a cílový bod. Výchozí bod by se měl nacházet na místě, kde jsou dostupné veřejné dopravní prostředky (vlak, autobus nebo parkoviště pro soukromé automobily a zájezdové autokary). Vždy se dá přednost trase okružního typu, kde bude stejné výchozí i cílové místo. Pokud není trasa okružní, snažíme se stezku vybudovat tak, aby byla průchozí oběma směry. (Čeřovský & Záveský, 1989)

3.2.3 Značení NS

Turistická značka naučné stezky vznikla v souhlasu s ČSN 01 8025, která se skládá z bílého čtverce a celkovém rozměru 100 x 100 mm se zeleným pruhem o šíři 30 mm jež je vedený úhlopříčně z horního levého do pravého dolního rohu značky s mezerou cca 5 mm mezi zeleným pruhem a bílými trojúhelníky viz obr. č.1. Můžeme se také setkat i s jiným značením např. ukazatelé sloužící k orientaci na trasách určené pro turisty. (Šírová-Motyčková, 2009)

Pro umístování v terénu platí stejná pravidla jako pro značení turistických cest. Značky musí být umístěny v dohledné vzdálenosti ve směru naučné trasy. Značky mohou být různé, buď malované na strom nebo vyhotovené z plechu či zalisovaného papíru a jsou umístěny na dřevěný sloupek či kovovou tyč.

„Pokud celá naučná stezka vede po existující turistické cestě, ponechá se jako základní značka turistické trasy.“ (Čeřovský & Záveský, 1989)

Obr. č. 1: turistické značení naučné stezky, zdroj: Klub českých turistů ©2023

3.2.4 Informační panel (IP)

Jedná se o důležitý nástroj naučných stezek na jednotlivých zastávkách. Informační panel by měl být stručný, výstižný a přehledný v rámci textu spojeného s obrázkem. Slouží především k řádnému vysvětlení hlavních zajímavostí na stezce. (Friedlová, 1991)

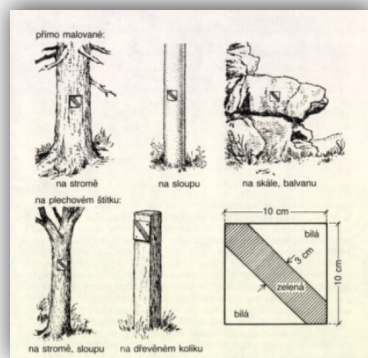
Stezky jsou tvořeny odborníky zaměřující se na danou lokalitu zkoumaného území. Návštěvníci tak mohou získat opravdu kvalitní informace vybraných místech. Stává se, že odborníci zpracují informace na panely moc odborně a neznalý návštěvník tomu nemusí rozumět. (Růžička, 2012)

„Problémem našich naučných stezek a interpretačních panelů je, že je vytvářejí specialisté. Nevytváříme náhodou naučné stezky sami pro sebe? Proč je na každém druhém panelu výčet druhů i s latinskými názvy? Proč se nedokážeme vyvarovat odborných termínů? Proč se bojíme i třeba malých nepřesností při vysvětlování přírodních procesů? Pro nás a kolegy z jiných částí republiky přece není třeba naučné stezky vůbec dělat. Jsou určeny široké veřejnosti.“ (Růžička, 2012)

Jak se uvádí server stezky.info (2009) samotný informační panel musí návštěvníka upoutat na první dojem svým krátkým a výstižným textem, který probudí v návštěvníkovi zájem pokračovat v naučné stezce dál. Vhodný panel obsahuje stručný text členěný do odstavců, jež umožňuje návštěvníkovi rychlou orientaci v dané lokalitě. Součástí panelu by měly být také fotografie, které slouží návštěvníkům pro lepší představu. Panely se umísťují ke konkrétnímu zkoumanému místu přinášející nové poznatky např. v oblasti fauny a flóry.

Na naučných stezkách se můžeme setkat i s malovanými značkami např. na stromech, na sloupech, skalách nebo balvanech viz obr. č. 2. Některé značky jsou vyrobené z materiálu plastového, kovového. Nejvíce se využívá dřevo případně může dojít i ke kombinaci všech materiálů. Zřizovatel volí vhodný a finančně nenáročný materiál pro výrobu. Nejvíce se využívá varianta kovového stojanu s dřevěnou tabulí. Odborníci doporučují, aby se u samotné tabule využila odolná laminace z lesklého či matného materiálu. Přihlíží se i na počasí, kde může UV poškodit panel. Vybírá se vhodné zastřešení nad informační panel. (Čeřovský & Závěský, 1989)

Informační panel by měl obsahovat několik náležitostí: název naučné stezky, název zastávky s pořadovým číslem, mapa naučné stezky.

Obr. č. 2: turistické značení stezek, zdroj: Čeřovský & Závěský (1989)

3.2.5 QR kód

Tento typ čárového kódu je rychlý a v dnešní době velmi využívaný nástroj moderní technologie. Za pomoci digitálního zařízení lze takto sledovat nejrůznější informace, které jsou uloženy v pixelové mřížce a používají se v marketingu, v reklamě a v oblasti vzdělávání. V roce 1994 dceřiná společnost Toyoty japonské společnosti Denso Wave vynalezla první systémový QR kód. Postupem času v roce 2017 Denso Wave neustále vylepšoval původní design. Přes nové QR kódy se dá již pojmout mnoho věcí např: sledovatelnost, ochrana značky nebo zaopatření vůči padělání. (Porcile, Ferrari, 2017)

Společnost Denso Wave prohlásila, že nebudou uplatňována patentová práva a tím zveřejnila svůj QR kód. (Hara, 2019)

Na většině naučných stezek z nás nebo v zahraničí jsou na informačních panelech umístěny QR kódy. Za pomoci chytrého telefonu si každý turista dokáže přečíst informace o daném místě v telefonu. Informace se získají snadno a považuje se to jako jedna z nešetrnějších metod k okolnímu prostředí. Navštívené místo se dá jednoduše propojit i se sociálními sítěmi a propagovat tak konkrétní naučnou stezku. Kód se přímo zapracuje do informačního panelu nebo se případně později dolepí formou štítku. QR kód dokáže přiblížit vícero míst v rámci trasy a její infrastruktury, jelikož klasické značení jak po finanční, tak technické stránce by bylo velmi náročné a nákladné. V chráněných oblastech, ale hlavně v CHKO se klade důraz na minimální zásah do přírody.

Výhody QR kódu:

- Snadná aktualizace – administrátor spravuje obsah informací
- Vícejazyčnost
- Jednoduchost – informace se turistům ukládají do telefonu
- Návštěvní online kniha
- Elektronické pohlednice
- Nenarušuje dané prostředí
- Pro slepce je zpřístupněn zvukový průvodce

Nevýhody QR kódu:

- Mobilní zařízení neustále u sebe
- Mobilní zařízení musí obsahovat fotoaparát
- Mobilní zařízení potřebuje přístup k mobilním datům
- Nainstalovaná aplikace na čtení QR kódů
- Informace, jak se QR kódy používají
- Pokud turista nemá „chytrý“ telefon, je omezen na přístupu k informacím o daném místě. (Kršková, 2014)

3.2.6 Zřizovatel NS

Zřizovatel naučné stezky může být konkrétní osoba nebo spolek vykonávající kontrolu nebo případné opravy. V plánu, který se vypracoval pro údržbu dané naučné stezky je zahrnutý pravidelné kontrolní obchůzky a finanční zdroj, ze kterého se mohou čerpat finance na případné opravy. Nákladnější financování může nastat z důvodu vandalismu a je zapotřebí si domluvit součinnost s policií. Zřizovatel musí vše pečlivě kontrolovat, aby nedošlo k úrazu turistů např. zchátralý přístřešek. Má také možnost spolupracovat na realizaci stezky s občanským sdružením, které spolupracuje s mládeží. Pro děti je to obrovská šance, jak se ukázat veřejnosti a podílet se na celkové tvorbě tzn., že děti stezku mohou považovat jako za „vlastní“ a do budoucna se o ni budou starat. (Skalka, 2008)

Dle slov krajské komise předsedy Václava Niče, který zastává názor, aby stávající značení turistických tras mělo co největší souběžnost s naučnými stezkami. Turistické trasy kontroluje a obnovuje Klub českých turistů. Především kontrolují stezky a napomáhají při její obnově, případně je upozorněn provozovatel, že na stezce jsou nedostatky. Se vším souvisí také souhlas vlastníků všech pozemků, kde povede trasa naučné stezky. (Zíka, Turistický magazín © 2018)

Ministerstvo životního prostředí (MŽP), Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) a Klub českých turistů (KČT) vydalo doporučené zásady pro zřizování a údržbu naučných stezek, tak i pro bodové informační panely (BIP) v roce 2001. Tyto doporučené zásady mají stanovený cíl, a to, aby došlo ke sjednocení podmínek ohledně zřizování a údržby naučných stezek a dále aby se zavedlo zřízení BIP. V dotačních programech MŽP a MMR je toto jedna z podmínek pro získání dotačních programů. Zároveň se musí podmínky dodržet kvůli vyznačkování dané trasy, kde bude probíhat i následná údržba značení od Klubu českých turistů. (Doporučené zásady pro zřizování, značení a údržbu naučných stezek a pro zřizování bodových informačních panelů, 2001)

Obr. č. 3: značení turistických tras Ústeckého kraje za pomoci Klubu českých turistů, zdroj: Zíka, turistický magazín © 2018

3.2.7 Údržba NS

Zřizovatel naučné stezky by měl umět organizačně a finančně zajistit naučnou stezku a postarat se o její dlouhodobou údržbu.

O naučnou stezku se musí stále pečovat. Zrealizováním stezky do zdaleka nekončí. Je zapotřebí průběžně kontrolovat značení, naučné panely a celkový technický stav související s vybavením v podobě odpadkových košů a různých odpočívadel. Člověk se nestará jen o jednu stezku, stará se o mnoho dalších stezek, kde se návštěvníci neumí chovat, ničí informační panely a pohazují kolem sebe odpadky i v těsné blízkosti s odpadkovým košem. V neposlední řadě se potýkáme se samotným vandalismem. (Čeřovský & Záveský, 1989)

Na celkovém stavu se nejvíce podepisují povětrnostní podmínky, které ničí celkový stav stezky, a proto je důležité, stezku vždy zkontrolovat. Můžeme to zejména pozorovat na dřevěných prvcích, které mohou za několik let ztrouchnivět. Jestliže IP není chráněn UV fólií, je tu i faktor sluníčka, který snižuje čitelnost textu. Stezky, které se nebudou udržovat, mohou během několika let zchátrat. (Zíka, Turistický magazín, © 2018)

3.2.8 Financování NS

Za pomoci financování z dotačních programů byl nárůst naučných stezek velmi razantní. Financování probíhá formou strukturálních fondů. Můžeme uvést též operační programy dvou druhů jako jsou operační programy na regionální úrovni – Program rozvoje venkova nebo celostátní operační programy – Program rozvoje lidských zdrojů nebo Životní prostředí.

Modely informačních panelů mohou mít dva způsoby. Jedná se o novou interaktivní tabuli přibližující informace turistům více osobněji případně můžeme narazit na stezky, které jsou zaměřené zase na geocatching neboli lokační hry. (Back & Cable 2002).

V kapitole 5.4 ve výsledcích je zpracován finanční návrh na realizaci NS.

3.2.9 Turismus a životní prostředí

Součástí národního hospodářství mnoha zemí společně s Českou republikou se stal turismus. Turisté mohou být nejen pro naši zemi velkým přínosem v rámci finančních prostředků. Turismus můžeme také definovat takto: „*Krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností.*“ (Horner a Swarbrooke, 2003)

Za pomoci turismu dochází k udržitelnému rozvoji, kde je brán zřetel na využití přírodních a kulturních hodnot vedoucí k dlouhodobé prosperitě v dané oblasti. Společně s ekoturistikou nastává posílení místního rozvoje, kulturního dědictví a k celkovému přírodnímu bohatství. (Wells, 1997)

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí uvádí: „*Výchova, osvěta a vzdělání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.*“ (Zákon č. 17/1992 Sb.)

V chráněných územích je důležité v rámci turismu dodržovat určité principy a postupy, aby se nenarušovalo kulturní a životní prostředí. O všechno se stará zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. V zákonu je i stanoveno, jak má vypadat návštěvní řád, poplatky v národních parcích a jaká ustanovení musí obsahovat a co se v přírodě, respektive v národních parcích a v chráněných územích nesmí dělat. (Zákon č. 114/1992 Sb.)

Před vstupem by měl být návštěvník informovaný jak se na naučné stezce nebo ve zvláště chráněném území či národních parcích chovat. Zároveň může být i na konkrétním místě stanoven počet návštěvníků na den případně bude návštěvnost omezena návštěvními hodinami. Tyto opatření se postupují z důvodu, aby se omezil velký počet turistů a nemělo to negativní dopady na životní prostředí. Turismus přináší také finance, které se využijí na plán péče pro naučné stezky. (Johnová, 2008)

Aby nebyl dopad na životní prostředí tak velký, snažíme se toho udržovat v rámci turistiky různého druhu. Perspektiva naučných stezek propojená s různou turistikou se především zaměřuje na propracovanost a kvalitu zážitku. Mezi druhy řadíme: pěší turistiku, cykloturistiku, agroekoturistiku, vodáckou turistiku a lyžařskou

turistiku. Snaží se zachovávat i pro budoucí generace možnosti vzdělávací, kulturní a rekreační. Hlavním úspěchem je aktivnost, která je specifikována pro dané místo nebo region. Turistiky jsou přesměrovány do plánu místního, regionálního a národního a jsou schopny z velké části minimalizovat dopady na životní prostředí z oblastech kulturního dědictví, krajiny, místní společnosti, živočišné druhy. Je též podporována i sociální a ekonomická prosperita, kulturní dědictví, krajina. Jsou zmírněny dopady na místní společnost. (Schneider, 2008)

K přírodním u kulturněhistorickým předpokladům pro rozvoj cestovního ruchu se řadí i Česká republika a současně se formují vhodné společensko-ekonomické podmínky. (Hladká, 1997) V turismu máme dva druhy návštěvníků, tj. turisty nebo výletníky.

Turisté – jedná se o dočasné návštěvníky dané země, kde se zdrží alespoň 24 hodin za účelem cestování s motivem využití volného času

Výletníci – jedná se o dočasné návštěvníky, kteří se v zemi, kterou navštívili zdrží jenom jeden den bez plánovaného noclehu.

Vlivy turismu v oblasti životního prostředí, přírody, kulturního a ekonomického prostředí se dělí na pozitivní a negativní. (Hladká, 1997)

3.2.10 Medializace NS

Slavnostní otevření naučné stezky dokáže přilákat nejen návštěvníky a širokou veřejnost, ale také odborníky. Nová naučná stezka se může během celého roku zviditelňovat za pomoci tisku, sociálních sítí, televize, internetu atd. Odborné materiály k naučné stezce by se měli předat na informační centra daného okolí, do škol a do různých organizací související se vzděláváním v rámci ekologické výchovy. (Bizubová, 2000)

Medializace naučné stezky – Podřipsko, respektive památná hora Říp by se měla dostat do povědomí všem obyvatelům nejen na našem území, ale také i v zahraničí.

Informace o Řípu je možné dohledat na několika webových stránkách: www.podripsko.cz, www.hora-rip.cz, www.horarip.eu. Tyto webové stránky nabízí široké informace o regionu Podřipska, o rotundě na Řípu, o samotné hoře Říp, celkovou historii, zmínku o praotci Čechovi atd. (Mikroregion Podřipsko, © 2001-2015)

Společnost Říp o.p.s sídlící v Roudnici nad Labem se zabývá propagací v oblasti rozvoje turismu v celém regionu Podřipska. Na Karlově náměstí v Roudnici nad Labem se nachází informační centrum, které rozvíjí infrastruktury v oblasti pěší a cyklistické turistiky. Zabývá se též značením tras a instalací informačních panelů. Více informací o Podřipsku nebo památné hoře Říp se dozvíte osobně v informačním centru, na letáku s názvem Výlet na Říp nebo na internetových stránkách. (Český systém kvality služeb, © 2023)

3.3 Životní prostředí

Negativní vlivy dopadající na životní prostředí mají za následek disturbance – zhoršení celkového prostředí krajiny. Došlo k narušení struktury a funkci ekosystému. Turisté mohou narušovat přírodu hlukem, nerozložitelnými odpadky – plasty, sklo, plechovky. (Zelenka, 2014)

Pozitivní vlivy na krajinu mají jednotlivé aspekty jako je zvýšená úroveň a intenzita péče. Naopak negativní vlivy - smog, paliva, odpadní látky nebo průmyslové podniky mají špatný dopad na životní prostředí a může dojít k nenávratnému poškození životního prostředí. (Pásková, 2014)

Zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody byl prvním zákonem, co se zabýval komplexní úpravou ochrany přírody. Později bych nahrazen již stávajícím zákonem 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. V zákoně najdeme zvláště chráněná území (ZCHÚ), která se dělí na dle rozlohy na velkoplošná a maloplošná. (AOPK ČR, © 2023)

Velkoplošná ZCHÚ tvoří cirká 16 % území České republiky. Je rozděleno podle zón, kde se liší úrovně ochrany. V prvním ochranném pásmu platí nejprísnější systém ochrany. Maloplošné území je označeno malým znakem a jeho celková velikost se pohybuje v rozmezí 10-1000 ha. (Tuháček a kol., 2015)

3.3.1 Národní přírodní památky (NPP)

Pod NPP se skrývají přírodní útvary, kde se nachází významné naleziště nerostů nebo ohrožená fauna a flóra spjatá s národní či mezinárodní úrovní zasahující do estetického významu. NPP vyhláší Ministerstvo životního prostředí a stanovuje podmínky ochrany. (Franková, 2001)

V současnosti je na území České republiky 125 NPP mezi které řadíme např: Medník, Panská skála, Peklo, Pravčická brána, Zlatý vrch. Patří sem také hvozdík písečný český, který roste v NPP Kleneč nedaleko hory Říp. (AOPK ČR, ©2023)

3.3.2 Evropsky významné lokality (EVL) a NATURA 2000

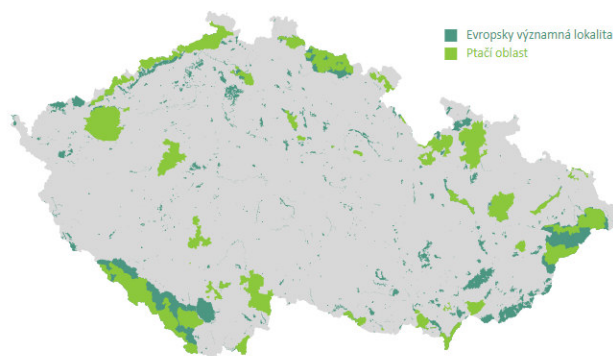
EVL je chráněné území soustavou Natura 2000. Vyhláší se typy přírodních stanovišť v příloze I. a druhy v příloze II. volně žijící živočichové a planě rostoucí rostliny (směrnice o stanovištích). Na území České republiky se nachází 41 ptačích oblastí. Směrnice a její požadavky nalezneme v zákoně 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Vyhláší se prostřednictvím národního seznamu dle nařízení vlády. V současné době je na území České republiky podle novelizace nařízené č. 301/2007 Sb. pro panonskou oblast a č. 371/2009 Sb. pro kontinentální oblast vyhlášeno 1 112 EVL jež zaujaly plochu 795 640 ha respektive 10 % území. (AOPK ČR, ©2023)

V první směrnici se vyhláší různé druhy ptáků a dle správného výrazu by se měli vyhlášovati ptačí oblasti. V druhé směrnici se opět vyhláší EVL – evropsky významné lokality. (Kyselka, 2014)

Právní norma pro ochranu evropsky významných lokalit je zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. V § 45c odst. 2 uvádí: „*Evropsky významné lokality vyhlášené podle odstavce 1 jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nedošlo k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících jejich předmět ochrany a aby nebyla narušena jejich celistvost.*“ (Zákon 114/1992 Sb.)

Různé organizace zabývající se ochranou přírody a krajinného rázu zbytečně nezabraňují vlivu lidské činnosti v přírodě. Některé činnosti jsou výslovně zakázány načež by mohli negativně ovlivnit dvě stanovené lokality dle směrnic.

Hora Říp spadá do evropsky významné lokality jelikož na evropských stanovištích rostou kontinentální opadavé křoviny – nízké křoviny (porosty se skalníky), vápnité či bazické skalní trávníky, sukulenty bez převahy netřesku výběžkatého, panonské skalní trávníky – vegetace s kostřavou sivou, polopřirozené suché trávníky na vápnitých podložích, úzkolisté suché trávníky, širokolisté suché trávníky, lesy na svazích, suťové lesy s velkou řadou zástupců vzácných rostlin (křivatec český pravý, zvonek boloňský) a bezobratlých živočichů (roháč obecný, přástevník kostivalový). Ve stepních částech hory se nachází bohatá fauna blankokřídlého hmyzu do kterého řadíme např. druhy hrabalek, zlatěnku, žahalku, kutilky, vzácné včely. Po důkladném průzkumu se přišlo na to, že 26 druhů blankokřídlého hmyzu se řadí do červeného seznamu ohrožených druhů z celkových 159 druhů. (AOPK ČR, ©2023)

Obr. č. 4: mapa EVL a ptáčí oblast ČR, zdroj: AOPK ČR © 2023

3.3.3 Vývoj kulturní krajiny

Českou krajinu po mnohá staletí tvořilo zemědělství, lesnictví a rybníkářství. Postupem času došlo k výraznému průmyslovému vlivu, ale městské rozvoje krajiny Čech, Moravy a Slezska zůstaly převážně venkovské. V České republice má méně než 2000 obyvatel cca 26,2 % obcí. Struktura krajiny se změnila v 19. století, jelikož technická a lidská činnost nebyla kontrolována, u rozsáhlých ploch došlo k ekologické krizi. Znárodnování a kolektivizace zemědělství přišla v druhé polovině 20. století, kde byl vyvíjel enormní nátlak na zemědělskou půdu a okolní krajinu. Strukturální a biologická rozmanitost prošla v tomto období rozsáhlou destrukcí. Prostředí se pro rostlinné a živočišné druhy v zastoupení více než 70 % stalo nepříznivé a zvláštní ochranu si vyžadují dodnes. Ekosystémová rozmanitost krajiny byla zaměřena na

drobné zemědělství, které se ale výrazně snížilo, a naopak se zvýšilo riziko eroze. Docházelo k degradaci půdy, ke špatné přístupnosti krajiny a v neposlední řadě také rovnováze zemědělské půdy jež byla narušována. (Jongepierová, ©2023)

Na území České republiky bylo v poválečném období zatraceno cca 20 % travních porostů, cca 145 000 ha mezí, 35 000 ha drobných lesů. Mokřady a lesy byly odvodněny a říční toky se zpevnily a následně zkanalizovaly. (Weber & Hrochová, 1992)

3.3.3.1 Degradace krajiny

Komunismus byl obdobím, kdy začala degradace krajiny a přetrvává dodnes. Degradace způsobila velké ovlivnění prostorových a přírodních aspektů české krajiny související s její kvalitou a ztrátu lidského vztahu k půdě. Tím také dochází k poklesu kulturních a historických památek, k likvidaci ovocných sadů a stromořadí, zástavbou historických prostorů a poškozování památkových objektů, kde krajina ztrácí strukturu a hodnotu krajiny. (Jongepierová, ©2023)

3.3.3.2 Regenerace kulturní krajiny

Od roku 1989 nastala rekultivace a regenerace kulturní krajiny v regionu. Nová národní legislativa se k nám dostala v 90. letech 20. století např. Zákon o životním prostředí, Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, Zákon o ochraně krajiny a přírody, který se v současné době nejvíce využívám a ve Sbírce zákonů ho najdeme pod č. 114/1992 Sb. Byly zavedeny i procesy EIA a SEA. Vláda vyhlásila v rámci nové legislativy dotační programy na podporu obnovy krajiny. (Jongepierová, ©2023)

Grantové programy:

- Program obnovy venkova (1991)
- Program péče o krajinu (1994)

4 Metodika

Jedním z metodických nástrojů bakalářské práce bylo analyzování a zpracování literární rešerše s odbornými poklady, týkající se naučných stezek (NS). V rešerši se autorka zaměřila na pojmy a tvorbu naučné stezky spojenou s interpretací informací na jednotlivých informačních panelech. Hlavním cílem nově navržené naučné stezky je poučení a informovanost návštěvníka o dané lokalitě. Důležitou součástí je grafické i textové zpracování informačních panelů, které budou vhodně umístěny v prostoru.

Do metodického postupu bylo autorkou zahrnuto i terénní šetření v lokalitě Podřipska, které velmi dobře zná. Šetření probíhalo během roku 2022 a 2023, kde si autorka celou navrženou trasu naučné stezky několikrát prošla a provedla fotodokumentaci vybraných míst, které budou zahrnuty v naučné stezce. K vylišení návrhu trasy NS byla provedena i analýza katastrálních map. Dalším metodickým nástrojem bylo dotazníkové šetření zaměřené na naučnou stezku a okolí zkoumaného území na Podřipsku. Jsou různé výzkumy, které využívají ke zkoumání kvantitativní a kvalitativní způsoby. Do standardizovaného vědeckého výzkumu patří kvantitativní výzkum, jehož metoda přináší mnoho informací o respondentech a výsledky z celkového šetření se vyjadřují v číslech. Výsledky se zpracovávají statistickými metodami, které se jednotlivě popisují. (Giddens, 2003).

Dotazník se skládá ze 17 otázek, který byl rozdělen na demografickou a tematickou část. Na dotazník odpovědělo 75 respondentů přes sociální síť, kde byl dotazník umístěn. Cílem sestaveného dotazníku je potvrdit nebo vyvrátit čtyři stanovené hypotézy bakalářské práce.

Stanovené hypotézy:

- Navštěvují občané naučné stezky v okolí?
- Mohou navrženou naučnou stezku navštěvovat všechny věkové kategorie?
- Vyžadují naučné stezky medializaci, aby se zvýšila jejich návštěvnost?
- Nebude mít návštěvnost stezek negativní vliv na životní prostředí?

Získaná data byla analyticky zpracována do grafů v programu Microsoft Office Excel.

5 Výsledky

5.1 Popis zkoumaného území – Roudnice nad Labem a hora Říp

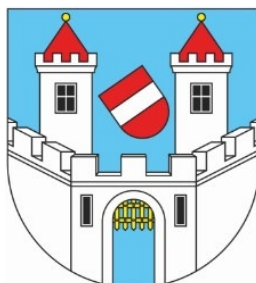
5.1.1 Roudnice nad Labem

Město leží na levém břehu řeky Labe v úrodné Polabské nížině, kde žije přibližně 13 000 obyvatel. Zmínky od Roudnici nad Labem se datují již ve druhé polovině 12. století. Celkově je toto místo bohaté na historii a jedno z nejstarších českých měst. V pradávných dokumentech jsou uloženy prehistorické stopy datující osídlení u brodu řeky Labe. Biskup Jan IV. z Dražic se zasloužil o prvotní rozkvet města a založil zde klášter pro nový řád augustiniánských kanovníků. Na výstavbu kláštera byl položen kámen v roce 1333 a jeho stavba trvala 20 let. Říká se, že na hradě jistou dobu pobýval u náš císař Karel IV. Když zde působil samotný arcibiskup Jan Očka z Vlašimi, tak roku 1378 založil Nové město roudnické. Majetkem rodu Rožmberků se Roudnice stává na konci 16. století a v roce 1603 získává roudnické panství rod Lobkowiczů. Na významné, kulturní, společenské a hospodářské centrum se Roudnice proměňuje od konce 19. století. Načež se zde začal vyskytovat i průmysl, který přinesl městu negativa. Nalezneme zde několik historicky významných památek: zámek Roudnice nad Labem, Hláska, Chrám Narození Panny Marie, Kaple sv. Josefa (Riegrova ulice), Kaple sv. Viléma (Purkyňovo náměstí), Kratochvílova rozhledna, Podřípské muzeum, zámecká jízdárna, románský hrad, radnice, Špýchar a socha sv. Jana Nepomuckého, roudnické mosty, zvonice, socha sv. Vojtěcha, morový sloup a socha sv. Vavřince, pomník mistra Jana Husa, roudnické židovské hřbitovy, kaple sv. Rozálie (Terezínská ulice), muzeum ČS. opevnění Roudnice nad Labem, kino Sokol, chrám českobratrské církve evangelické.

Rudný pramen dal název historickému městu Roudnice. Pramen vyvěrá pod chrámem Narození Panny Marie. Voda samozřejmě není pitná a při smočení rukou, můžeme pozorovat lehké zbarvení pokožky jelikož voda obsahuje velké množství železa. V roce 1900 zde žilo 7986 lidí nyní něco kolem 13000. (Hlaváčková, 2000)

5.1.1.1 Znak města Roudnice nad Labem

Ve znaku města Roudnice nad Labem se nachází zalomená hradba. Za hradbou vynikají dvě stříbrné věže s cimbuřím a mezi nimi je umístěn červený štítek se stříbrným břevnem .

Obr. č. 5: znak města Roudnice nad Labem, zdroj: Hlaváčková (2000)

5.1.2 Hora Říp

*Toto je země vaše, jednoho jako druhého,
Slunce, voda, strom, zelené osení,
Dílny na dobré věci, rostoucí z ní jako ruce,
Podávající vám, čím byste se oděli,
Čím byste potěšili své oči.
Toto je země vaše, které si vydobudete,
A dobývati si budete denně.
Radost bude stát při vás jako plamen v očích dětí a žen,
Práce v rovnosti – pro všechny je dosti místa –
A rozváže jazyky vaše k písni dobrořečení.
Toto je země vaše požehnaná,
Jež rozdělena bude mezi vás.
Vaše bude i radost svátečního jitra,
Jež jako provázek roztáčejí se
Povede vás dnem, kamkoli se vám zachce.“*

(Moravec, 2001)

Hora Říp byla prohlášena za státní přírodní rezervaci v roce 1951. Vyskytující se fauna je též chráněna zákonem. V 18. století byl Říp stále nezalesněnou horu, na

keré se nachází rotunda sv. Jiří stojící na samotném vrcholu a roku 1963 byla prohlášena za národní kulturní památku.

Na holém kopci stával kostelík, než se vystavěla rotunda sv. Jiří a český velmož Vilém z Rožmberka je po roce 1577 odkoupil a začlenil do roudnického panství (Maur, 2006). Bylo to poutní místo, kde se konaly poutě a snažili lidé o obnovu katolicismu. Rotunda sv. Jiří a sv. Vojtěcha je postavena jako románská stavba s polokruhovou apsidou a kruhovou věží. Na stavbu byla použita opuka, která má tvar kvádrů. Původní stavba byla obnovena roku 1126, ale nedá se doložit jaké části jsou úplně původní. Věž kostela je vysoká cca 15 m s kruhovým průměrem 6,2 m a apsidou 3,4m. Na jihozápadní stěně můžeme spatřit původní okno, které se dochovalo dodnes. (Dvořáček a Hanzlíková, 2004)

Na stavbu Národního divadla se použil stavební kámen z památné hory Říp. Kámen se vylomil 5. dubna 1868, ale byl až 10. dubna 1868 dovezen do Prahy, kde do něj bylo vytesáno: „*Ze Řípu Čech svůj život vzal, na Bílé Hoře dokonal, v matičce Praze z mrtvých vstal.*“ Na stavbu Národního divadla byly využity i kameny z jiných koutů České republiky. (Mikroregion Podřipsko, ©2001-2015)

Mnoho lidí z řad široké veřejnosti si jistě jednou za život položilo otázku: „Jak vlastně vznikla hora Říp?“ Jsou různé teorie a koncepce o jeho vzniku, nicméně podle modernějších metod radiometrického měření se dostaneme k tomu, že Říp vznikl cca před 25 miliony lety. Vytvořil se defacto díky magmatu, které proniklo napříč vrstvami křídových sedimentů. Vlastní horu tvoří čedič především sodalitickým nefelinitem. Na svazích lemující úpatí hory nalezneme vrstvy se sutí s polohou fosilních pūd a eolických sedimentů přispívající k tvoření zvonovitého tvaru hory. Dříve byla románská rotunda sv. Jiří velice dobře viditelná oproti dnešní době, kdy je celý Říp obklopený listnatými stromy schovávající rotundu přímo uprostřed nitra, která byla postavena ve 12. století ze slínovce neboli opuky. Zde turisté mohou nalézt mnoho vyhlídek, na kterých je možnost se porozhlédnout kolem sebe a spatřit panoramatické výhledy na České středohoří nebo na hluboké lesy Kokořínska, tak i na terciérní vulkanity se sloupcovitou odlučností. Návštěvníkům hory Říp se může stát, že jejich kompas bude odkazovat značnou výchylku strelky, jelikož hornina nacházející se na hoře Říp obsahuje hodně magnetitu. (Bauer, 2007)

Bohuslav Balbín navštívil v 17. století horu Říp a v 18. století vystoupil i císař Josef II. na Říp s doprovodem generála Laudona. Nicméně na Říp zavítalo mnoho známých osobností např. Karel Havlíček Borovský, Václav Hanka. Též zde skládali básně čeští básníci a spisovatelé např. Svatopluk Čech, Jaroslav Vrchlický, Jan Neruda, Josef Hora a jiní. (Moravec, 2001)

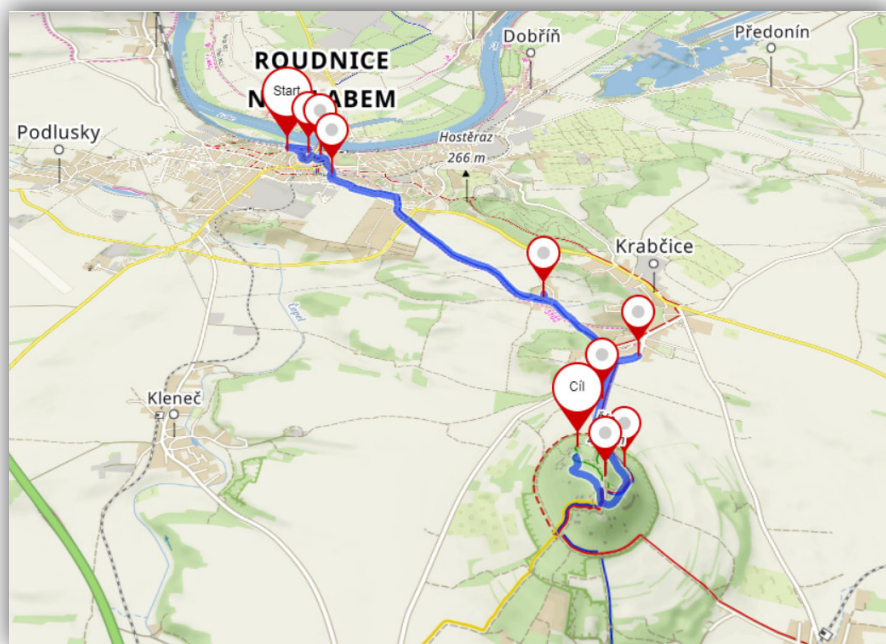
Hora Říp je známá již od samého počátku 14. století, kde se za pomoci praotce Čecha usadili Slované a je brána jako kultovní místo spojené s minulostí nacházející se v Polabské nížině. Když vystoupáme na jakýkoliv kopec v Českém středohoří, vždycky uvidíme na horu Říp v rovinatém kraji. Lidstvo jistě ví, že se zde traduje i legenda o praotci Čechovi. Praotec Čech pronesl po výstupu na Říp: „Vítej nám země zaslíbená, tisícerymi tužbami od nás vyhledávána, kdysi v čase potopy lidu zbavená, nyní jako na památku lidskou nás zachovej bez pohromy a rozmnožuj naše potomstvo od pokolení k pokolení.“ (Moravec, 2001)

Krajina na Podřipsku v okolí historické Roudnice nad Labem nesla významnou roli již po mnohá staletí. Nešli přehlédnout pouhým okem velké lány úrodných polí, které se rozprostíraly pod úpatím hory Říp, ale také pod samotným Českým středohořím s typickými ostře se zvedajícími horami sopečného úvodu, následně hluboký kaňon se strmými svahy a skalami. Řeka Labe se touto cestou a krajinou dere pryč z území České republiky, aby zakončila svoji cestu v severních mořích. Naopak krajina v okolí hory Říp byla vytvořena před více než 90 miliony lety. K této změně došlo v křídovém mělkém a teplém moři v období druhohor, kdy docházelo k sedimentaci prachových, vápnitých a písčitých částic. Souhrnem měnících se minerálních struktur a textury sedimentů vznikly horniny např: žlutá opuka, vápnité jílovce či prachovce. (Jaroš, 2009)

Hora Říp spadá mezi 4 katastrální území – Ctiněves, Mnetěš, Rovné pod Řípem a Vražkov. Dle analytických dat z Českého úřadu zeměměřictví a katastrálního úřadu vlastní většinu parcel paní Margaret Brooks Lobkowicz, která převzala po smrti manžela Martina Lobkowicze vlastnictví pozemků. Jen nepatrně malou část na těchto parcelách má obec Mnetěš. (ČÚZK, ©2023)

5.2 Návrh naučné stezky – Podřipsko

Autorka si pro návrh naučné stezky vybrala trasu, která vede až k Roudnické vyhlídce nacházející se na vrcholu hory Říp. Během trasy je k vidění plno zajímavých historických a přírodních míst. Na mapě byla vyznačena trasa nové naučné stezky. Na této trase budou umístěny informační panely, které návštěvníkovi přiblíží dané místo.

Obr. č. 6: mapa nové naučné stezky, zdroj: www.mapy.cz

5.2.1 Popis trasy naučné stezky

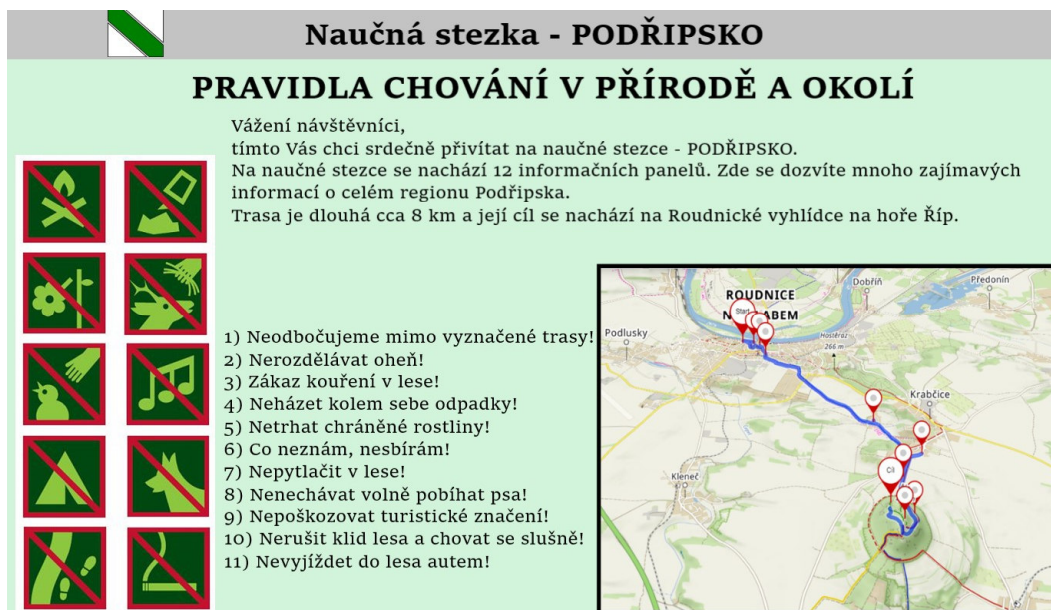
Na vrchol hory Říp až k rotundě sv. Jiří a Vojtěcha se návštěvník může dostat z obce Rovné pod Řípem, odkud vede cesta do mírného kopce v délce cca 2 km. U lipové aleje je zpoplatněné parkoviště 50,- Kč/den, které mohou návštěvníci využít na celý den. Autorka vybrala trasu dlouhou cca 8 km a terén není náročný až pod vrchol hory, jelikož trasa vede do strmějšího kopce.

Trasa naučné stezky začíná v malebném městě jménem Roudnice nad Labem. Zde se nachází mnoho historicky významných památek. Začátek navrhované stezky je lokalizován u kostela Narození Panny Marie v Havlíčkově ulici, kde bude umístěn IP s pravidly chování v přírodě a okolí na zastávce č. 1. Na IP č. 1. – historie kostela a

zajímavosti. Zastávka č. 2. se bude nacházet pouhých 214 metrů od kostela na Náměstí Jana z Dražic Podřípské muzeum. U vchodu bude umístěn IP č. 2. – historie muzea. Podřípské muzeum můžeme navštívit kdykoliv a porozhlédnout se na celkový obraz dějin a osídlení města Roudnice v rozšířené oblasti na celé Podřípsko. Od zastávky č. 2. se přesuneme na Karlovo náměstí, které je vzdálené 454 metrů na zastávku č. 3., kde se nachází roudnický zámek a součástí je i malá vinice s vinnou révou. Před vstupem do zámku bude umístěn IP č. 3. – historie o zámku a zámecké jízdárně. Od zámku se vydáme kolem galerie moderního umění, kde budeme pokračovat ulicemi Řipská, Na Čihadlech, Přímá a ulice K Řípu vedoucí k hlavní ulici. Pěší chůzí budeme pokračovat dále do blízké obce Vesce u Krabčic. Půjdeme po polní cestě přibližně 2 km a můžeme se bez omezení rozhlížet do okolí, kde se na obou stranách rozprostírají louky, pastviny a v dáli vidíme horu Říp. Po cestě bude umístěn IP č. 4. – fauna a flóra v okolí Řípu a dojdeme na další zastávku č. 5., která je lokalizovaná u rybníku Vesečák v obci Vesce. Zde bude umístěn IP č. 5. – informace o rybníku a fauně žijící na daném místě. Od rybníku půjdeme po lesní cestě cca 744 metrů, která nás dovede do obce Rovné pod Řípem. Na návsi je umístěna dřevěná socha praotce Čecha, u které bude umístěn IP č. 6. – legenda o praotci Čechovi. Vydáme se na zastávku č. 7. k lipové aleji, jež se nachází pod památnou horou vzdálenou 305 metrů od zastávky č. 6. Na začátku bude umístěn IP č. 7. – lipová alej a popsané stromy. Lipovou alejí dojdeme přímo pod horu Říp, kde budou umístěny IP č. 8 a č. 9. obsahují informace o kolektivizaci, Akci Kulak a celkově o hoře Říp. Vydáme se do kopce směrem k rotundě sv. Jiří příjemnou cestou jež je lemovaná lesem. Na cestě nás na levo čeká Mělnická vyhlídka, zastávka č. 10., kde se bude vyjímat IP č. 10 – informace o Mělnické vyhlídce a širokém okolí. Od Mělnické vyhlídky budeme stále pokračovat do kopce, kde dalším cílem pro návštěvníky bude rotunda sv. Jiří a sv. Vojtěcha s umístěným IP č. 11. odkazující na historii rotundy. Cílovým bodem je Roudnická vyhlídka lokalizovaná kousek pod rotundou. Tady bude umístěn poslední IP č. 12 naučné stezky související s vyhlídkou na celý region Podřípska, Roudnici nad Labem, Dobříň, Milešovku, Sedlo a skrz koruny stromů je vidět i protékající řeka Labe.

5.2.2 Informační panel (IP) – popis a návrh

Nová naučná stezka je zaměřena na mikroregion Podřipska a blíže specifikuje historii a aspekty živé a neživé přírody. Délka trasy činí cca 8 km a turisté celou trasu projdou přibližně za 3 hodiny. Na startu stezky bude instalován IP, kde bude uvedena mapa trasy společně s pravidly, jak se chovat v přírodě a okolí viz obr. č. 7.

Obr. č. 7: návrh IP, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.1 Zastávka č. 1 „Kostel Narození Panny Marie – Roudnice nad Labem“

Zastávka č. 1 je lokalizovaná v Havlíčkově ulici u římskokatolického kostela Narození Panny Marie v Roudnici nad Labem. Turisté se na tomto místě dozví z IP informace o historii celého objektu a zajímavostech, které mají mezi sebou souvislost. Je možná i návštěva prohlídka kostela viz obr. č. 8.

Kostel byl založen v roce 1333 a zakladatelem byl pražský biskup Jan IV. z Dražic jež přivedl neznámý řád augustiniánů kanovníků. V roce 1360 byl nahrubo dokončený klášterní komplex a probošství se stalo centrem vzdělanosti a obnovil se i řeholní život. Roudnické probošství se stalo hlavou samostatné augustiniánské kongregace. Klášter byl vypálen a majetek rozkraden díky husitské revoluci.

V roce 1594 dosadila majitelka panství Polyxena z Rožmberka ke kostelu

kněze, který vlastnil titul probošta, ale prosadil se až po roce 1620. Kostel v roce 1676 vyhořel a jeho obnova trvala 50 let. O obnovu se postaral litoměřický stavitel Ottaviano Broggio ve stylu barokní gotiky dle návrhu Františka Maxmiliána Kaňky.

Celý klášterní komplex se skládá z několika částí, a to chrámem Narození Panny Marie a tří křídel ambitu, které jsou složené z rajského dvora, kapitulní síně a z prostoru bývalé knihovny. Kostel má podobu trojlodí s dlouhým chórem. Průčelí stavby bylo doplněno o dvojice věží. Každý kostel ukrývá svá tajemství i ten roudnický. Pod kostelem se nachází zatopená sklepní místnost. Právě se legenda, že v podzemním jezírku žije zlatá kachnička, která občas snese zlaté vajíčko. Voda v jezírku je krásně modrá, chvílemi má i zlatavé odlesky. Teplota je o něco horší a obyvatelé kláštera využívají tuto jeskyni jako náhradu za ledničku. Je prokázáno, že pod klášterem vyvěrá několik pramenů, a právě jeden z nich zatopil onen již zmíněný sklep. Z boku kostela zpod zdi klášterní zahrady vytéká na ulici Rudný pramen, který má načervenalou barvu vody a podle tohoto pramenu byla pojmenována celá Roudnice. Pramen obsahuje vysoké množství železa. (Hlaváčková, 2000)

Naučná stezka - PODŘIPSKO 1.

KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE - ROUDNICE NAD LABEM

Z boku kláštera ze zdi klášterní zahrady vytéká na ulici Rudný pramen, který má načervenalou barvu kvůli vysokému obsahu železa. Podle pověsti se praví, že město Roudnice nad Labem získalo svoje jméno díky vytékajícímu Rudnému pramenu.

Římsko-katolický kostel byl založen v roce 1333 pražským biskupem Janem IV. z Dražic. V roce 1360 byla nhrubo dokončena stavba kláštera a probošství se stalo centrem vzdělanosti a obnovil se i feholní život. Během husitské revoluce byl klášter vypálen a majetek rozkraden. Kostel v roce 1620 vyhořel a jeho obnova trvala 50 let, o kterou se postaral litoměřický stavitel Ottavio Broggio. Celý klášterní komplex se skládá z několika částí: chrám Narození Panny Marie, rajský dvůr, kapitulní síň a bývalá knihovna.

Každý kostel skrývá svá tajemství. Pod kostelem vyvěrá několik pramenů a jeden pramen zatopil sklepní místnost. Právě se legenda, že v podzemním jezírku s krásně modrou barvou a jemnými zlatými odlesky žije zlatá kachnička, která občas snese vajíčko. Tuto jeskyni využívají i místo ledničky protože teplota je tady nízká.

Obr. č. 8: návrh IP č. 1, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.2 Zastávka č. 2 „Podřipské muzeum – Roudnice nad Labem“

Podřipské muzeum má svoji lokalizaci na náměstí Jana z Dražic. Na IP bude uvedena historie tohoto významného muzea, která dokáže přiblížit jednotlivá období a díky tomu budou odhaleny i další unikátní skvosty. Muzeum je přístupné každý den kromě pondělí viz obr č. 9.

Samotné muzeum vzniklo již v roce 1900 a do 50. let 20. století fungovalo hned na několika místech v Roudnici nad Labem. Muzejní činovník, který propagoval i toto muzeum byl profesor Karel Rozum. Samozřejmě, že časté stěhování vůbec neprospívalo stabilní práci muzea. Na přelomu 50. let a 60. let tato instituce zanikla. V roce 1999 bylo Podřipské muzeum obnoveno. Z Městského úřadu v Roudnici nad Labem bylo muzeum přestěhováno poprvé do vlastní budovy s většími prostory po více než stoleté historii. Jelikož došlo k zániku muzea, tak většina sbírek byla z důvodu záchrany převedena na okolní muzejní instituce, ale bohužel před převodem byla rozkradena část sbírek. Muzeum nemělo na začátek vůbec žádný sbírkový fond. Za pomoci litoměřického muzea a Národního muzea v Praze byl původní fond dle dlouhodobých zápůjček základem pro obnovené muzejní sbírky.

Dne 15. listopadu roku 2004 se otevřela slavnostně první část stálé expozice, která návštěvníkům dokáže přiblížit historický vývoj Roudnice nad Labem a jeho okolí. V letech 2003-2005 mělo muzeum v expozici středověkou věž pod jménem městská Hláska. Na Hlásce probíhaly v dřívější době různé expozice. V únoru 2006 se zpřístupnily výstavní prostory pro stálé i dočasné expozice v druhém patře historické budovy. Před dvěma lety v roce 2021 se rozšířila expozice o antiku. Muzeum nabízí expozice: pravěk a novověk Podřipska, přírodovědecká a venkovní. Součástí je taktéž i již zmíněná antická expozice. (Hlaváčková, 2000)

PODŘIPSKÉ MUZEUM - ROUDNICE NAD LABEM

Podřipské muzeum vzniklo již v roce 1900 a do 50. let 20. století fungovalo na více místech v Roudnici nad Labem. Propagátor a muzejní činník tohoto muzea byl profesor Karel Rozum. Na přelomu 50. a 60. let muzeum zaniklo ale v roce 1999 bylo opět obnoveno. Zde se můžeme seznámit se stálou expozicí, která nám dokáže přiblížit historický vývoj města a jeho okolí.

Muzeum nabízí stálou expozici dějin a osídlení města Roudnice nad Labem od pravěku do novověku Podřipska dále pak expozici přírodovědeckou a antickou.

Mechanický říp v muzeu je pohyblivý. Inspirací byla pohlednice „Říp budoucnosti“. Tento unikátní skvost Podřipského muzea je vyroben ze součástek tradiční stavebnice Merkur.

Kamenný znak biskupa Jana IV. z Dražic. Býval i součástí gotického mostu přes řeku Labe.

Model domu mladší doby kamenné je součástí stálé expozice muzea.

Obr. č. 9: návrh IP č. 2, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.3 Zastávka č. 3 – „Zámek Roudnice nad Labem“

Zastávka č. 3 se nachází u Karlova náměstí, kde se vysoko nad řekou Labe v centru historické části města Roudnice nad Labem nachází čtvrtý největší zámek v České republice. I na tomto IP si mohou turisté přečíst mnoho zajímavostí a v informačním centru na náměstí si zakoupit vstupenku do zámku a prozkoumat historii zámku, respektive bývalého hradu zblízka viz obr. č. 10.

Na místě zdejšího zámku stál ve 12. století hrad, který vybudovali mocní pražští biskupové. Bylo to oblíbené letní sídlo pražských biskupů a arcibiskupů. Traduje se, že zde byl vysvěcen na kníže i Jan Hus. Později se zdejší panství dostalo do majetku známé rodiny Lobkowiczů, jelikož došlo ke sňatku Zdeňka Vojtěcha Popela, prvního knížete z Lobkowicz s Polyxenou z Rožmberka. Na zámek byl pozván italský architekt Francesco Caratti a posléze i Antonio della Porta, aby přestavěli hrad na barokní sídlo. Díky těmto architektům vznikl zámek s více než dvěma sty místnostmi, monumentálním dvouramenným vstupním schodištěm, impozantní hodinovou věží a nádherně zdobenou kaplí a divadlem. K baroknímu komplexu patří i klášter, kostel, jízdárna společně s hospodářskými a administrativními budovami. Do celkové přestavby se zahrnuje i zahrada a úpravy nádvoří. Zámecké sály byly vybaveny vzácnými artefakty – obrazy evropských malířů, zbraně, porcelán a mnoho dalšího. Vznikla taktéž i Lobkowiczská knihovna, doplnila

se o cenné knihy a rukopisy. Součástí zámku se také staly hudební nástroje a vzácné rukopisy významných hudebních skladatelů např. Mozart, Beethoven, jenž jejich díla byla představena lobkowiczským orchestrem. Kaple je zdobena překrásnými freskami od italsko-švýcarského architekta Giacoma Tecally. Když začínala 2. světová válka, rodina Lobkowiczů byla nucena opustit své roudnické panství tak i zemi. Nacistická vojska pak zámek zcela zabavila a začala jej využívat pro své účely. Ke konci války, kdy probíhaly ještě nálety, bylo vážně poškozeno divadlo v západním křídle zámku. V roce 1948 se do popředí dostává komunistická strana, která díky své moci opět zabavila majetek rodiny Lobkowiczů. Následující roky prostory zámku složily vojenské hudební školy jakožto kanceláře vojenské správy. Zámecká jízdárna se v roce 1965 přeměnila na Galerii moderního umění. (Hlaváčková, 2000)

Naučná stezka - PODŘIPSKO
3.

ZÁMEK - ROUDNICE NAD LABEM

V historické Roudnici nad Labem se nachází vysoko nad řekou čtvrtý největší zámek v České republice. Ve 12. století zde stál hrad, který vybudovali pražští biskupové. Traduje se, že zde byl vysvěcen i kníže Jan Hus. Později tento skvost získala rodina Lobkowiczů. Architekti Francesco Caratti a Antonio della Porta přestavěli hrad na barokní sídlo. Vznikl zde zámek s více než dvěma sty místnostmi. K baroknímu komplexu patří i klášter, kostel a jízdárna společně s hospodářskými a administrativními budovami. Součástí zámku jsou i různé artefakty, kterými se staly i hudební nástroje a vzácné rukopisy významných skladatelů např. Mozart, Beethoven.

Zbylé prvky bývalého románského hradu.

Nynější Galerie moderního umění je bývalá zámecká jízdárna, která sloužila do roku 1965. Zde probíhají různé výstavní expozice s krátkodobou či dlouhodobou instalací. Byly zde vystaveny i různá díla výtvarných umělců např. malíř Antonín Slavíček. v Galerii měl vystaveno 60 maleb. To, že v roce 1965 se podařilo přeměnit jízdárnu na Galerii je zásluhou Miloše Saxsla.

Interiér Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem.

Obr. č. 10: návrh IP č. 3 – zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.4 Zastávka č. 4 „Fauna a flóra v okolí Řípu“

Další zastávkou naučné stezky je zastávka č. 4 lokalizovaná nedaleko obce Vesce u Krabčic se zaměřením na faunu a flóru. Zde bude popsána rozmanitost daného území na IP č. 4. viz obr. č. 11. V jarním a letním období je možnost vidět nejrůznější plodiny, kterým se pod Řípem daří již řadu let. Pěstuje se zde řepka olejka, slunečnice roční, pšenice, kukuřice, cukrová řepa a z říše fauny je k vidění bažant obecný, jezevec lesní, roháč velký, straka obecná, sojka obecná, kuna lesní, liška obecná a mnoho

dalších. Půjdeme po polní cestě cca 2 km, kterou lemují stromy, zpravidla švestky. Zde se nám nabízí široký rozhled na okolní krajinu, kde se rozprostírají louky, pastviny, zemědělská orná půda a v dále můžeme z tohoto místa spatřit náš cílový bod horu Říp. Samotné louky v okolí Řípu zdobí vlčí mák červené barvy od května do srpna, kdy nejvíce kvete za teplého počasí. (Mikroregion Podřipsko, ©2001-2015)

Naučná stezka - PODŘIPSKO
4.

Bažant obecný

Jezevec lesní

Sojka obecná

FAUNA A FLÓRA V OKOLÍ ŘÍPU

Původně holý Říp byl v roce 1879 zalesněn na žádost řípského panství pana Mořice Lobkowicze. Změnila se tímto fauna a flóra. Můžeme zde vidět mnoho druhů živočichů:

- Bažant obecný
- Jezevec lesní
- Sojka obecná
- Srnc obecný
- Liška obecná
- Holub hřivnáč
- Krahujec obecný
- Kuna lesní
- Liška obecná
- Slavík obecný
- Straka obecná

Výr velký a mnoho dalších...

Kukuřice setá

Cukrová řepa

Řepka olejka

Srnc obecný

Liška obecná

Pšenice setá

Již 10 000 let před Kristem lidé pěstovali první pšenici. Pro nás je pěstování obiloviny velkou tradicí. Používá se na výrobu potravin, vaření piva a jako léčivo.

Kukuřice byla vyšlechtěná z vysoké trávy. Do Evropy se dostala díky španělským obyvatelům, kteří dováželi brambory a slunečnici.

V České republice má cukrová řepa dlouholetou tradici. Slouží jako krmivo pro zvířata a k výrobě lihu. Je to okopanina patřící mezi erozně nebezpečné plodiny.

Řepka je vysoká bylina kvetoucí květen - červen. Je to olejnína s výraznou vůní a používá se na výrobu bionafty.

Obr. č. 11: návrh IP č. 4, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.5 Zastávka č. 5 „Rybník Vesečák – obec Vesce“

Zastávka č. 5 je lokalizovaná v obci Vesce nedaleko Krabčic u rybníka, který si nese jméno Vesečák. Na IP je přiblížen život fauny, která se zde vyskytuje a je považována za chráněný druh. U rybníku je příjemné posezení na lavičce a turista může vnímat více okolní krajinu viz obr. č. 12.

Jedná se nově zrekultivovaný rybník menší velikosti, kde uprostřed leží ostrůvek, jež zdobí listnatý strom. Rybník lze pozorovat i zprostředka díky dřevěnému mostku. Turisty dokáže upoutat svojí modrozelenou vodou, která je nádherně průzračná. Barvu vody společně s průzračností můžeme porovnat například s pískovnými či kaolinovými lomy, které jsou nedaleko již zmíněného historického města Roudnice nad Labem. Do obce Vesce vede krátký potůček, kde hlavním zdrojem je zmíněný rybník Vesečák. Ale nesmíme opomenout, že se na tomto místě

vyskytují chráněné druhy ještěrek. Mezi zvláště chráněné druhy, respektive ohrožené druhy řadíme ropuchu obecnou. Dále do kategorie silně ohrožené patří ještěrka obecná a slepýš křehký. V lokalitě hnízdí přímo 14 druhů ptáků nebo jsou zde vázáni svým biotopem. Taktéž do zvláště chráněných silně ohrožených druhů zařadíme krutihlava obecného. Je třeba upozornit na fakt, že všechny druhy volně žijících ptáků (nejen druhy zvláště chráněné) jsou chráněny dle §5a zák. 114/1992 Sb. Vyskytují se zde i čmeláci nebo prskavec menší ve velmi hojném množství. Výskyt otakárka ovocného a fenyklového byl dle §6 zákona č.100/2001Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí také zaznamenán. (Mikroregion Podřipsko, ©2001-2015)

Naučná stezka - PODŘIPSKO
5.

RYBNÍK VESEČÁK - OBEC VESCE

Ještěrka obecná dorůstá do velikosti 15-22 cm. Zároveň je rozšířený druh po celé Evropě, patří mezi nejběžnější plaz u nás. Zaujímá výskyt až 94 % v ČR. Je to ohrožený druh a vyhledává teplejší lokality.

Při cestě na horu Říp se v obci Vesce nachází nově zrekultivovaný rybníček s ostrůvkem, na kterém se vypíná urostlý listnáč. Na ostrůvek se lze dostat po dřevěném mostku. V rybníčku je průzračná voda modrozelené barvy, která je typická například pro zatopené pískovny nebo kaolinové lomy. V tomto místě se vyskytují chráněné druhy ještěrek.

Turistické značení

Otakárek ovocný má rozpětí křídel 60-70 mm. Patří mezi teplomilný druh a obývá slunná místa. Patří do červeného seznamu, který je evidovaný a zákonem chráněný ohrožený druh.

Slepýš křehký je asi 20-45 cm dlouhý ještěr a má drobnější tělo. Vyhledává pro svůj život různé typy biotopů např. okraje lesů, paseky, louky, pole. Je to nejčastěji zabíjený druh.

Obr. č. 12: návrh IP č. 5, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.6 Zastávka č. 6 „Legenda o praotci Čechovi“

Pod samotným úpatím hory Říp bude lokalizována další zastávka s IP o legendě spojující Čechy a praotce Čecha. Zde si můžeme také připomenout i slavného spisovatele Aloise Jiráska jako autora Starých českých pověstí viz obr. č. 13.

Na návsi nachází dřevěná socha praotce Čecha, který připomíná blížící se výstup na horu Říp. K praotci Čechovi a k hoře Říp se váže prastará legenda. Pro zajímavost si autorka dovolí zmínit, že stojící socha je vyrobena ze starého dubu,

kterému bylo úctyhodných 156 let. Dřevo se použilo ze zámeckého parku Veltrusy, kde díky povodím, které se postihly Českou republiku v roce 2013 se mohutný dub vyvrátil. Autorem dřevěné sochy je místní řezbář pan David Fiala. (Moravec, 2001)

Naučná stezka - PODŘIPSKO
6.

LEGENDA O PRAOTCI ČECHOVI

"To je ona, země zaslíbená, mlékem a strdím oplývající."

Spisovatel Alois Jirásek

Byli dva bratři - Čech a Lech, kteří obývali charvátskou zemi. Lidé se začali hádat a zabíjet mezi sebou. Tyto boje přivedly Čecha na myšlenku, že opustí rodnou zemi a naleznou úplně novou, kde získá lid. Putovali dlouho a nakonec našli místo, kde se jim líbilo. Čech vylezl na horu Říp a byl v úplném úžasu. Prohlásil: "To je ona, země zaslíbená, mlékem a strdím oplývající." Usadili se společně s kmenem mezi Vltavou a Ohří. Jeho bratr Lech místo opustil a usadil se na území dnešního Polska. Lidé potom zvolali, aby se země jmenovala po Čechovi. Usadili se, obdělávali půdu a vystavěli domy. Praotec Čech zemřel ve věku 86 let a lidé ho dlouho oplakávali. Tělo bylo spáleno a jeho ostatky dali do hrobu, kam se chodili denně klanět a oplakávala ho celá pokolení. V Kosmově kronice jsou zmínky o Čechovi z první poloviny 12. století. Dneska je praotec Čech známý hlavně z knihy spisovatele Aloise Jirásky - Staré pověsti české.

Obr. č. 13: návrh IP č. 6, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.6 Zastávka č. 7 „Lipová alej, na úpatí hory Říp

Na zastávce č. 7 je lokalizovaná Lipová alej, která vede na úpatí slavné hory Říp. Na začátku aleje bude umístěn IP s informacemi o lípách viz obr. č. 14. Turisté se také dozví, z kolika lip je tato alej tvořena. Kolem sebe se jim nabízí široký rozhled do okolí a za dobré viditelnosti je možnost pozorovat České středohoří, která má turista jako na dlani. Cesta na úpatí hory Říp je lemována majestátní alejí dlouhou cca 1 km, kterou tvoří stromy lípa srdčitá a lípa velkolistá. Alej tvoří 153 lip, které nesou stáří 90-130 let. Lípa srdčitá je zde v aleji zastoupena 117 jedinci a lípa velkolistá je v zastoupení 32 jedinců. V roce 2009 byla lipová alej prohlášena za památné stromořadí. Jednotlivé lípy jsou očíslované a místy i označené turistickým značením. Na svátek sv. Jiří se zde koná každoročně pouť a pod lipami stojí několik stánků a atrakcí. Tato lipová alej není jediná, která vede na úpatí hory. Z druhé strany Řípu je Alej svobody, která je dlouhá něco málo přes 1 km, a i zde se nachází lípa srdčitá. I tady bylo vysázeno v roce 2018 100 lip. Alej nalezneme mezi obcemi Mnetěš a Loucká. Poslední alej vede zase obcemi Mnetěš a Ledčice o délce cca 2 km, ale zde se nenachází samotné lípy nýbrž jsou zde i jiné dřeviny např. javor, dub. Touto třetí alejí prochází již existující trasa „Naučná

stezka praotce Čecha“. Hora Říp je považována za jeden ze symbolů národní historie.
(AOPK ČR, © 2023)

Naučná stezka - PODŘIPSKO 7.

LIPOVÁ ALEJ NA ÚPATÍ HORY ŘÍP

Alej tvoří 153 lip, které nesou stáří 90-130 let. Lípa srdčitá je zde v aleji zastoupena 117 jedinci a lípa velkolistá je v zastoupení 32 jedinců.

Lípa srdčitá je náš národní strom. Radíme ho mezi listnaté opadavé stromy a dorůstá do výšky až 30 m. Dřevo sloužilo na výrobu kvalitních hudebních nástrojů, na výrobu nábytku. Dle pověsti lípy osidlovali spravedlivý a dobří duchové. Předpokládána délka života tohoto stromu je více než 100 let.

Lípa velkolistá se často plete s lípou srdčitou. Dorůstá se až do výšky 40 m a využívá se k řezbářským pracím. Proti lípě srdčité mívají větší, na rubu trávově zelené listy s chomáčky bělavých chloupků v úhlech žilek a výraznějšími žilkami třetího řádu.

Obr. č. 14: návrh IP č. 7, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.8 Zastávka č. 8 „Kolektivizace a Akce Kulak“

Zastávka č. 8 je lokalizovaná přímo na úpatí hory Říp, kde bude umístěn vedle památného pomníku IP, kde se turisté dočtou informace o kolektivizaci ve vesnicích a co znamenala Akce „Kulak“ viz obr. č. 15. Odtud se nabízí pohled na celé České středohoří, kde můžeme spatřit: Hazmburk, Milešovku, Lovoš, Kletečnou, Plešivec, Kalich, Bukovou horu a Sedlo.

Komunistická moc od základů proměnila hospodaření na vesnicích a doplatilo na to mnoho lidí, tím také nejen u nás ale i v jiných zemích vzniká kolektivizace zemědělství. Hlavní fáze byla přesunuta do Československa, kde se postupně začala slučovat zemědělství soukromých sedláků. Respektive z toho vznikaly jednotná zemědělská družstva (JZD) a státní statky. Sedláci byli nuceni odevzdávat vysoké

dodávky produktů a jestliže neplnili, byli perzekvováni. Z politických důvodů se zemědělcům zabavovala a vyvlastňovala půda, zvířata i majetek. Toto politické hnutí se dotklo i dětí, kterým bylo znemožněno studium. Rozvrat venkova je patrný dodnes v českých vesnicích.

Akce Kulak byla započata na základě tajné Směrnice vlády č. 27, která vzešla 1. listopadu 1951 v platnost. Představovalo to další oprávnění vůči likvidaci soukromého zemědělství v tehdejším Československu. Slovo „kulak“ pochází z ruštiny a jsou jim označováni sedláci vlastníci více než 15 hektarů zemědělské půdy. Jestliže byl některý sedlák odsouzen, jeho rodina byla donucena k okamžitému vystěhování z domova do pohraničních oblastí. Tato Akce Kulak skončila v lednu roku 1954 a bylo poznamenáno tisíce rodin. Nakonec komunistický režim skončil sametovou revolucí a majetek byl navrácen původním majitelům. U nás v 21. století obdělávají farmy 35 % zemědělské půdy.

„Tisíce zničených životů a lidských tragédií, rozvrácení venkova, rozsáhlé sociální a hospodářské dopady – to jsou důsledky násilné kolektivizace zemědělství, její součástí byla Akce Kulak.“ (Asociace soukromého zemědělství ČR, září 2021)

8.

Naučná stezka - PODŘIPSKO

KOLEKTIVIZACE A AKCE "KULAK"

Památný pomník obětem akce "Kulak" na úpatí hory Říp

V Československu dne 25. února 1948 nastal komunistický převrat, který zahájil násilnou akci komunistické moci. To mělo za následek celkovou proměnu hospodaření na vesnici a postihla statisíce lidí. Nastává tzv. kolektivizace zemědělství. Násilná kolektivizace probíhala v letech 1948-1960 v Československu. Docházelo ke slučování menších hospodářství soukromých sedláků, vznikaly tak jednotná zemědělská družstva (JZD) a státní statky. Byla jim zabavována a vyvlastňována půda, zvířata, nemovitý majetek a strojový park. Dětem se znemožnilo studium. Lidé přicházeli o svobodu a občanská práva. Škody a ztráty vztahu k půdě jsou patrné dodnes na vesnici.

Akce "Kulak" byla započata na základě tajné Směrnice vlády č. 27 jež vstoupila do platnosti 1. listopadu 1951. Jednalo se o další opatření s cílem opravdové likvidace soukromého zemědělství v Československu. Kulak se používal pro označení sedláků, kteří vlastnili zemědělskou půdu s více než 15 hektary. Všichni později museli opustit své domy. Akce se zastavila v lednu 1954, ale následkem bylo poznamenáno více než 4 tisíce selských rodin.

Obr. č. 15: návrh IP č. 8, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.9 Zastávka č. 9 „Hora Říp“

Zastávka č. 9. je lokalizovaná stejně jako zastávka č. 8. IP poskytne turistům základní informace o hoře Říp viz obr. č. 16. Říp je známý nejen jako národní hora opředená pověstí, která klade počátky českého národa. I proto že již naši předkové ho považovali za národní svatyni. Zdroj: Pohlednice Z útroh hory byl odvezen základní kámen ke stavbě Národního divadla. Na Řípu skládali své básně čeští básníci: Svatopluk Čech, Jaroslav Vrchlický, Jan Neruda, Josef Hora a jiní.

Přírodní památka hora Říp spadá do evropsky významné lokality, která se rozkládá na ploše 90,0487 ha. Výška hory se pohybuje v rozmezí 250 – 483 m n. m. Říp vznikl za pomoci vulkanické činnosti v období třetihor zasahující do center Českého středohoří a Doupovských hor. Vývoj české kotliny se značně proměnil když probíhal holocén a docházelo k výrazným změnám. V odborné literatuře se můžeme dočíst, že Říp byl dříve respektive v 19. století nezalesněná hora avšak postupem času došlo k intenzivnímu zalesnění. To znamenalo významnou redukci stepní vegetace po celé ploše a byla omezena na mělké půdy a skalní výchozy na jižním úbočí hory taky tak. Dodnes se zde zachovala biologická rozmanitost nejvyššího stupně, kde je právě v zastoupení mnoho ohrožených a vzácných druhů rostlin či živočichů.

Jen pro zajímavost, hora má tendence vyzařovat silné pozitivní zóny, které dokážou člověka příjemně ovlivnit. Ten, kdo je vzdělaný a duchovně orientovaný, je toto místo pro člověka doslova magnetem. Silná zóna působí na léčbu srdce a krevního tlaku a zbaví návštěvníky psychických problémů a ovlivní srdeční čakru. (Moravec, 2001)

„Říp miluju. Je v řeči své tak přímý,

Jak ovšem každý héros dokonalý.

Vždy, kdykoliv jsme vedle sebe stáli,

Mně řekl: Tuž se, jsi ještě malý!“

Značení - přírodní památka

HORA ŘÍP

Česká historie je spjatá s touto významnou horou, která je dlouhou dobu posvátným symbolem naší země a v roce 1963 byla společně s románskou rotundou prohlášena za národní kulturní památku.

Cesta na horu Říp

Výhled na horu Říp

Památná hora Říp vykukuje z roudnické roviny a je považována za vyvřelou stolovou horu, která vznikla v době třetihorní. Je složena z nefelinitového čediče obsahující olovinová zrnka skládající se z nefelinitu, amfibolu, magnetitu, augitu atd. Říp byl původně nezalesněný kopec, který však po sléze roku 1879 nechal zalesnit pan Mořic Lobkowicz. V okolní krajině hnízdí mnoho druhů ptactva a zvěře. Na svazích Řípu se vyskytují vzácné a teplomilné květiny. Nejvyšší bod hory dosahuje 459 m n.m. Historie Řípu souvisí i s legendou příchodu praotce Čecha. V roce 1126 se na vrcholu vystavěla místo dřevěného kostela rotunda, zasvěcená sv. Jiří.

Stopy nefelinitového čediče z boku hory Říp

Obr. č. 16: návrh IP č. 9, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.10 Zastávka č. 10 „Mělnická vyhlídka na hoře Říp“

Zastávka č. 10 je lokalizovaná na Mělnické vyhlídce po levé straně ve strmém kopci hory Říp. Také to je nejnižší položená vyhlídka a nabízí návštěvníkům přímo královský rozhled do okolí. IP předá turistům cenné informace viz obr. č. 17. Vyhlídka nese název Mělnická, jelikož z této vyhlídky je vidět až na město Mělník, kde se nachází i zámek Mělník s věží kostela Petra a Pavla. Můžeme při dobré viditelnosti zahlédnout i lesy kokořinské. Opodál můžeme též vidět barokní věž románského hřbitovního kostela v obci Kostomlaty pod Řípem. Odtud napravo se nachází obec Libkovice. Na levé straně se v dále tyčí známá elektrárna v Horních Počaplech, od které můžeme v dále vidět Vráteňskou horu z roku 1999. Původní rozhledna na Vráteňské hoře byla z roku 1893. Při dobré viditelnosti je za rozhlednou vidět ještě Kozákov, který je velmi známým nalezištěm polodrahokamů. Od Vráteňské hory na levou stranu se nedá přehlédnout Bezděz a jeho dva vrcholy. Při troše štěstí, lze z této vyhlídky spatřit i Ještěd. Díky vysokým komínům v krajině můžeme snáz poznat průmyslové město Štětí, které se zabývá výrobou papíru a buničiny. Blíže k Řípu je též vidět Sovice, která je dominantní svými svahy, na nichž se pěstuje vinná réva. Přímo před vyhlídkou leží obce Krabčice a Rovné, kde byla objevena pohřebiště v roce 2007 archeologickým výzkumem. (Mikroregion Podřipsko, ©2001-2015)

MĚLNICKÁ VYHLÍDKA NA HOŘE ŘÍP

Mondi Štětí - papírny

Mondi Štětí je největším výrobcem papíru a buničiny na českém trhu. Samotná historie spadá až do roku 1949. Vše je zaměřeno na udržitelné a kvalitní zdroje materiálu. Tuto velkou firmu můžeme zahlédnout právě z Mělnické vyhlídky na Řípu, jež se pozná podle vysokých komínů.

Sovice je z části zalesněný vrch. Jižní část Sovice zaujímá vinice a sady. Vedou zde lesní a polní cesty k severní straně kde se nachází závlahová nádrž. Jsou zde krásné výhledy na České středohoří a na vinicích roste převážně červené víno různých druhů.

Mělnická vyhlídka na hoře Říp

Mělnická vyhlídka se nachází na levé straně po cestě do strmého kopce na horu Říp. Zároveň je to nejnižší položená vyhlídka a nabízí návštěvníkům přímo královský rozhled do okolí. Vyhlídka nese název Mělnická, jelikož z této vyhlídky je vidět až na město Mělník, kde se nachází i zámek Mělník s věží kostela Petra a Pavla. Můžeme při dobré viditelnosti zahlédnout i lesy kokořínské.

Sovice s vinnou révou u Roudnice nad Labem

Obr. č. 16: návrh IP č. 10, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.11 Zastávka č. 11 „Románská rotunda na hoře Říp“

Lokalizace zastávky č. 11 se nachází u samotné románské rotundy na vrcholu hory. Na IP se dočteme k čemu se vylomil kámen z hory a jaké prvky nese románský sloh, ve kterém je postavena i rotunda viz obr. č. 18.

Uprostřed malé planinky leží románská rotunda sv. Jiří, též byla zasvěcena i sv. Vojtěchu, která je nejznámější kulturní památka Čech. V kronice Kanovníka vyšehradského najdeme zmínky o tom, že první „řípské svatyni“ pochází z roku 1126. Historikové nedokážou odhadnout, jak vypadala rotunda v roce 1126, ale předpokládají, že půdorys a tvar měla tehdy stejný jako je teď současný. Jsou různé spekulace o této stavbě, jestli není náhodou ještě staršího data cca 10. století. Stavba v románském slohu je tvořena polokruhovou apsidou a válcovou věží z opukových kvádrů. Na věži se nachází původní okna se středověkými sloupky. Rotunda se několikrát za svoji existence přestavovala a opravovala. Mezi evropskými rotundami pak zaujímá mimořádné postavení, neboť jde o poslední stojící rotundu na půdorysu třech kružnic. Vysvěcena byla olomouckým biskupem Jindřichem Zdíkem. Uvnitř rotundy je umístěna socha sv. Jiří z roku 1870 od Bernarda Otty Seelinga. Poutní tradici kdysi přerušil Josef II. Po jeho smrti tuto tradici obnovila Polyxena z Perštejna. Řípské zvony lze zaslechnout každou první neděli v měsíci při konání svaté mše.

Velmi významný den se konal na Řípu dne 10. května roku 1868, kdy se z úpatí hory vylomil základní kámen pro Národní divadlo. (Neruda, 2000)

Naučná stezka - PODŘIPSKO 11.

ROMÁNSKÁ ROTUNDA NA HOŘE ŘÍP

Velmi významný den se konal na Řípu dne 10. května roku 1868, kdy se z úpatí hory vylomil základní kámen pro výstavbu Národního divadla v Praze. Avšak základní kameny na tuto honosnou stavbu putovaly ze všech koutů České republiky.

Uprostřed malé planinky leží románská rotunda, která byla zasvěcená sv. Jiří a sv. Vojtěchu. Je to naše nejznámější kulturní památka Čech. První písemná zmínka pochází z roku 1126 a nalezneme ji v kronice tzv. Kanovníka vyšehradského. Stavba v románském slohu je tvořena polokruhovou apsidou a válcovou věží z opukových kvádrů. Na věži se nachází původní okna se středověkými sloupky. Rotunda se několikrát za svoji existence přestavovala a opravovala. Jak vypadala stavba v roce 1126 se neví, zřejmě se předpokládá, že měla současný půdorys i tvar.

Poutní tradici kdysi zrušil Josef II. Po jeho smrti tradici obnovila Polyxena z Perštejna.

Prvky románského slohu

Obr. č. 17: návrh IP č. 11, zdroj: vlastní zpracování

5.2.2.12 Zastávka č. 12 „Roudnická vyhlídka na hoře Říp“

Cílovým bodem této navržené naučné stezky – Podřipsko je zastávka č. 10, na které se nachází Roudnická vyhlídka. Na IP se dočteme o královně Českého středohoří, Roudnické vyhlídce a v neposlední řadě o spisovateli Josefu Horovi viz obr. č. 19. Dle slov a představ našich známých národních obrozenců Aloise Jiráska a Mikoláše Aleše zastavil na oné hoře praotec Čech. Ve starých kronikách a pověstech se traduje, že sám praotec Čech přivedl na území kmen Čechů. Domníváme se, že přibližně mohl v 6. století pronést větu, která se zapsala do historie: „*To je země zaslíbená, zvíře a ptáků plná, medem a strdím oplývající.*“ Je spousty otázek o vzniku názvu nynějších hor a pohoří, řek a potoků, jaké vesnice dříve vznikaly. Z Roudnické vyhlídky se nám přímo na dlani rozprostírá samotný region Podřipsko s historickým městem Roudnice nad Labem. Řeka Labe je odtud vidět nejbližší. Na levé části se leží vesnice jmenující se Kleneč, která je velmi významná svým nalezištěm hvozdíku písečného českého. Vpravo je výhled na vesnici Krabčice a Rovné. Na pravé straně od Roudnice nad

Labem nalezneme malou vesnici jménem Dobříň, kde se narodil básník Josef Hora. V dále je viděn vrch Sovice, kde je vysázený vinohrad. I zde se traduje legenda, která říká, že Mistr Jan Hus kázal z Řípu a bylo to slyšet až na onu Sovici. Na horizontu spatříme horu, která svým tvarem připomíná Sedlo a dle toho taky nese svůj název. Uprostřed na nás vzhlíží královna Českého středohoří hora Milešovka a od ní nalevo je zřícenina Hazmburk. Karel Hynek Mácha rád chodíval na tuto zříceninu. Napravo od Milešovky můžeme ještě vidět Kletečnou a vrch Lovoše. Pod vrchem Lovoše se nám rozprostírá město Lovosice a vpravo historické město Litoměřice. (Neruda, 2000)

Naučná stezka - PODŘIPSKO
12.

ROUDNICKÁ VYHLÍDKA NA HOŘE ŘÍP

Z Roudnické vyhlídky k nám přímo uprostřed Českého středohoří vzhlíží "královna" Milešovka. Její vrchol leží ve výšce 836,7 m n.m. Jméno získala podle nedalekého Milešova. Byla zde zřízena národní přírodní rezervace.

Při výhledu máme možnost vidět i Dobříň u Roudnice nad Labem. Josef Hora byl československý básník, literární kritik a novinář, který žil právě v oné již zmíněné Dobříni. V Roudnici studoval také gymnázium.

Cílovým bodem této navržené naučné stezky - Podřipsko je Roudnická vyhlídka. Dle slov a představ našich známých národních obrozenců Aloise Jiráska a Mikoláše Aleše zastavil na oné hoře praotec Čech. Ve starých kronikách a pověstech se traduje, že sám praotec Čech přivedl na území kmen Čechů. Před sebou máme region Podřipsko jak na dlani. Na levo se nachází vesnice Kleneč s unikátním nalezištěm hvozdíku písečného českého. Můžeme vidět také Roudnici nad Labem, Dobříň, vrch Sovice, horu Sedlo, Milešovku, zříceninu Hazmburk, Kletečnou, vrch Lovoš. Pod Lovošem jsou Lovosice a hned vpravo se nachází město Litoměřice.

Obr. č. 18: návrh IP č. 12, zdroj: vlastní zpracování

5.3 Dotazníkové šetření

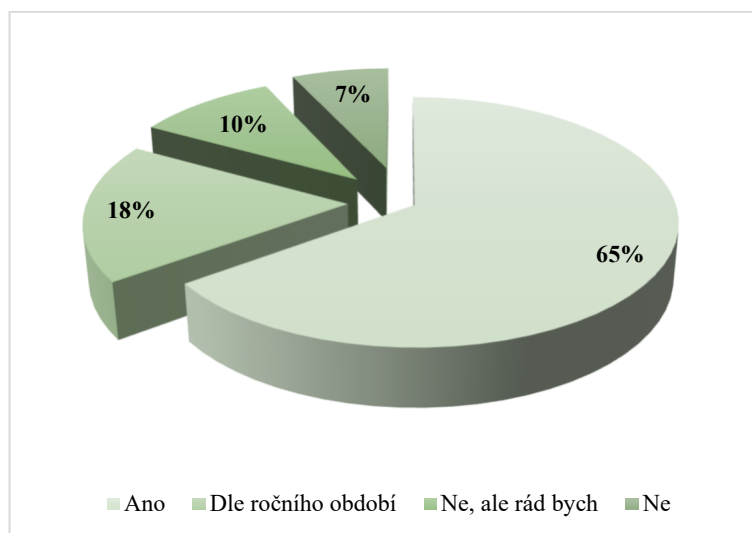
V dotazníkovém šetření v první části v rámci demografického průzkumu se autorka zajímala o pohlaví, věk a dosažené vzdělání respondentů. Na dotazník odpovědělo 56 % žen a 44 % mužů. Z věkové kategorie vyplynulo, že nejvíce respondentů odpovídalo ve věku 20-39 let což je 44 %, dotazovaní respondenti ve věku 40-59 let jsou v zastoupení 22 % a věk 60 a více let odpovědělo jen 19 %. V neposlední řadě autorka zpracovala i data od respondentů, kterým bylo do 19 let, což je 15 %. Zde je vidět, že odpovědi všech dotazovaných jsou různorodé. Nejvyšší vzdělání respondentů je středoškolské 49 %, vyučení bez maturity 23 %, vysokoškolské

vzdělání v zastoupení 20 % a se základním vzděláním odpovídalo 8 % z celkového počtu dotazovaných respondentů.

Z toho tedy plyne, že nejvíce respondentů odpovídalo autorce se středoškolským vzděláním ve věku 20-39 let.

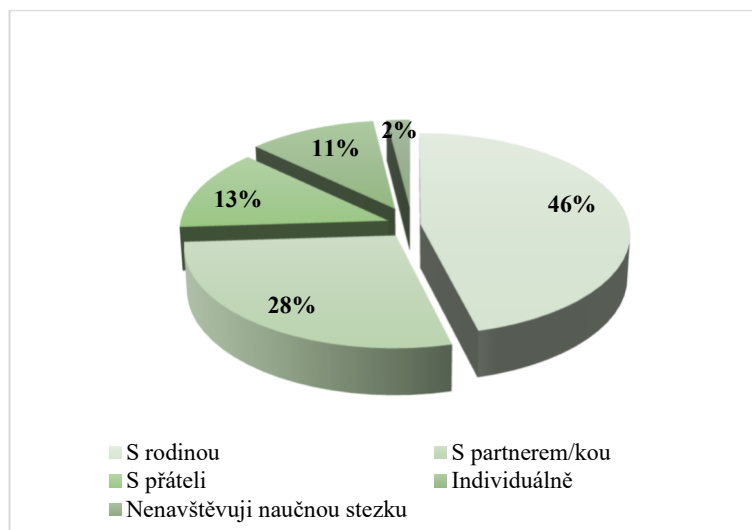
Druhá část dotazníku se zaměřila na tematické otázky naučné stezky a jestli navrhovaná je NS navštěvovaná, jaké věkové kategorie navštíví NS, jak chránit přírodu atd. Odpovědi na otázky jsou procentuálně znázorněny v grafech viz níže.

Naučné stezky v okolí Podřipska navštěvuje 65 % respondentů, z toho 18 % se rozmýšlí, v jakém ročním období navštíví NS. Naopak tu máme respondenty, kteří ještě nenavštívili NS, ale rádi by jej navštívili v budoucnu, což je 10 % a zbylých 7 % respondentů NS nenavštěvuje viz graf č. 1.

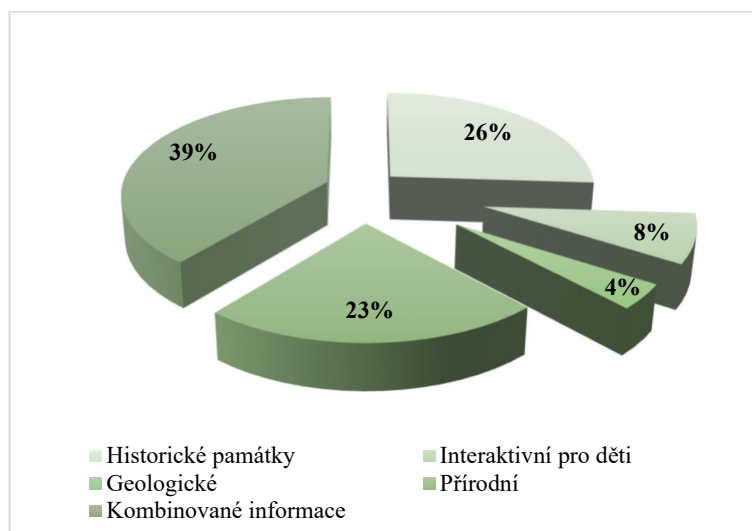
Graf č. 1: Odpověď na otázku č. 4 - Navštěvují občané Podřipska naučné stezky v okolí?
(Zdroj: vlastní šetření)

Z grafu lze vyčíst, že respondenti preferují návštěvu s rodinou 46 %, s partnerem/kou je to skoro o polovinu méně než s rodinou 28 %, s přáteli 13 %, Někdo preferuje návštěvu naučných stezek individuálně (11 %) a naučnou stezku nenavštívili jen 2 % návštěvníků viz graf č. 2.

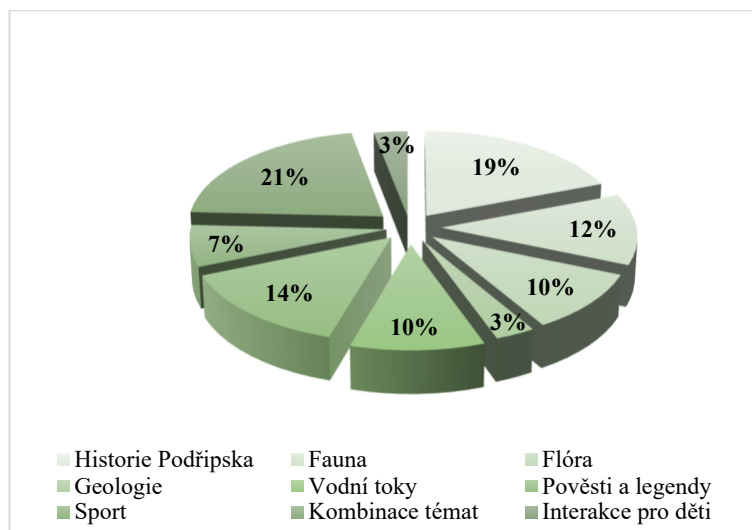
Graf č. 2: Odpověď na otázku č. 5 – S kým navštěvují nově navrženou naučnou stezku? (Zdroj: vlastní šetření)

Z grafu č. 3 můžeme vyčíst, že preference na naučné stezky v okolí Podřipska jsou následující: historické památky 26 %, přírodní 23 %, interaktivní naučné stezky pro děti 8 % a geologické 4 %. Nejvíce návštěvníky zajímal kombinovaný typ naučné stezky, kterého by se účastnilo 39 %.

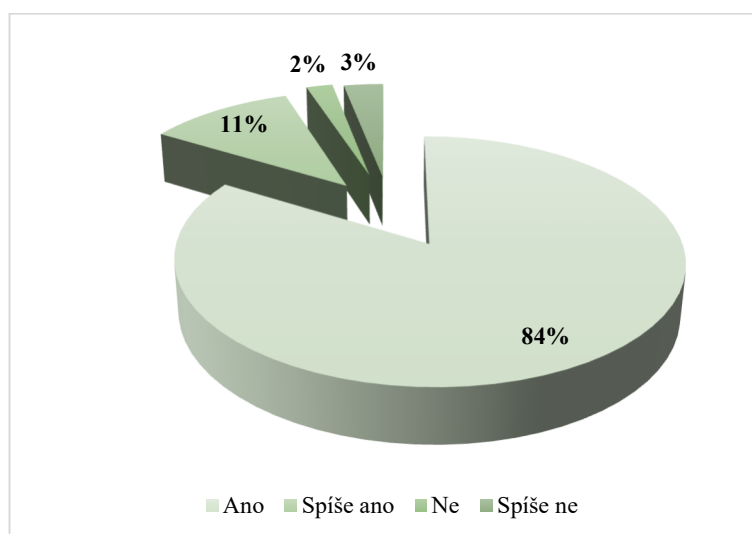
Graf č. 3: Odpověď na otázku č. 6 - Jaké naučné stezky preferujete v okolí Podřipska? (Zdroj: vlastní šetření)

Veřejnost byla dotazována, co by chtěli mít zahrnuto na naučných stezkách viz graf č. 4. Respondenti měli různé odpovědi, avšak nejvíce je zajímá kombinace témat 21 %, historie Podřipska 19 %, pověsti a legendy 14 %, fauna 12 %, flóra 10 %, vodní toky 10 %, sport 7 %, interakce pro děti 3 % a geologie 3 %.

Graf č. 4: Odpověď na otázku č. 7 - Co by měli nejvíce obsahovat naučné stezky na Podřipsku? (Zdroj: vlastní šetření)

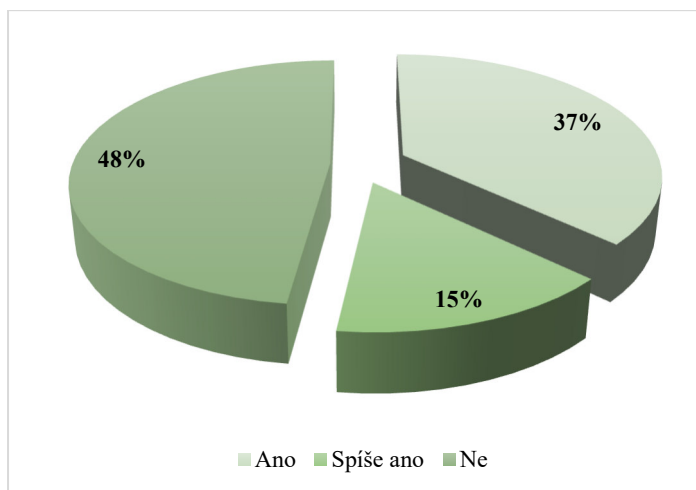
Respondenti byli také dotazováni, zda znají horu Říp. V dotazníku vyplynulo, že 84 % respondentů má povědomí o hoře Říp a respondenti s odpovědí „spíše ano“ si nebyli moc jistý a odpověděli v zastoupení 11 %. Jen malé procento respondentů odpovědělo „spíše ne“ 3 % a „ne“ 2 %. Autorku velmi těší, že povědomí o Řípu mají respondenti ve velké zastoupení viz graf č. 5.

Graf č. 5: Odpověď na otázku č. 8 - Znají dobře návštěvníci horu Říp? (Zdroj: vlastní šetření)

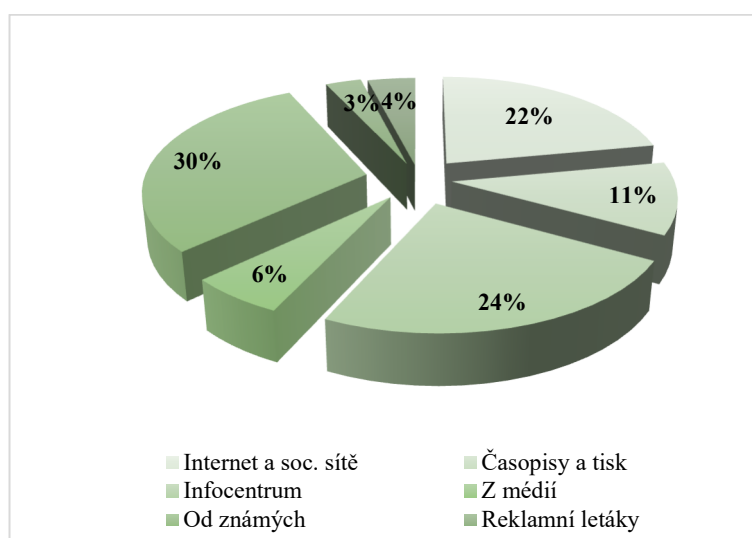
S navrženou naučnou stezkou souvisí především historie a okolí Podřipska, na které se autorka také dotazovala respondentů. Povědomí o celkové historii a okolí má 48 % respondentů a 37 % respondentů se potřebuje dovzdělat v této oblasti. Dle grafu se ukázalo, že 15 % dotazovaných respondentů nemá vůbec přehled o historii Podřipska viz graf č. 6.

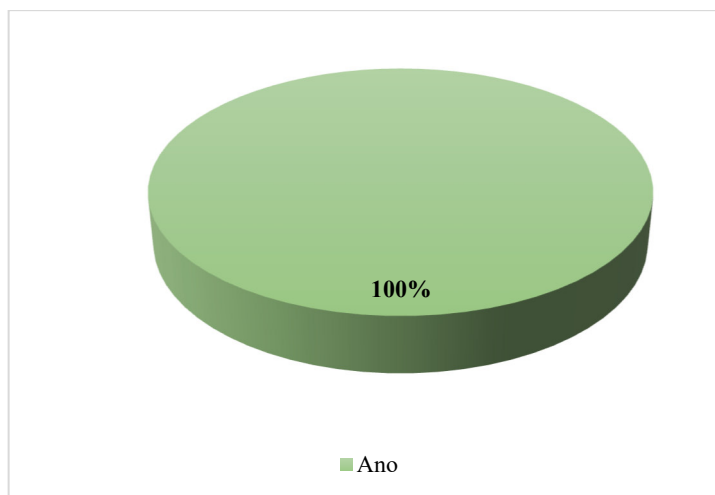
Graf č. 6: Odpověď na otázku č. 9 - Znájí návštěvníci historii a okolí Podřipska? (Zdroj: vlastní šetření)

Autorka od dotazovaných respondentů zjistila, ze kterých zdrojů vychází informace o nově navržené naučné stezce. Z internetu a sociálních sítích se o vybudované stezce dozvědělo 22 % respondentů, z časopisu a tisku 11 %, z infocentra 24 %, z médií 6 %. Nejvíce se však respondenti dozvěděli od svých známých což je 30 %. Menší pozornost je věnována reklamním letákům, na které se podívali pouze 3 % respondentů a v poslední řadě respondenti zvolili jinou odpověď, než je uvedena 4 % viz graf č. 7.

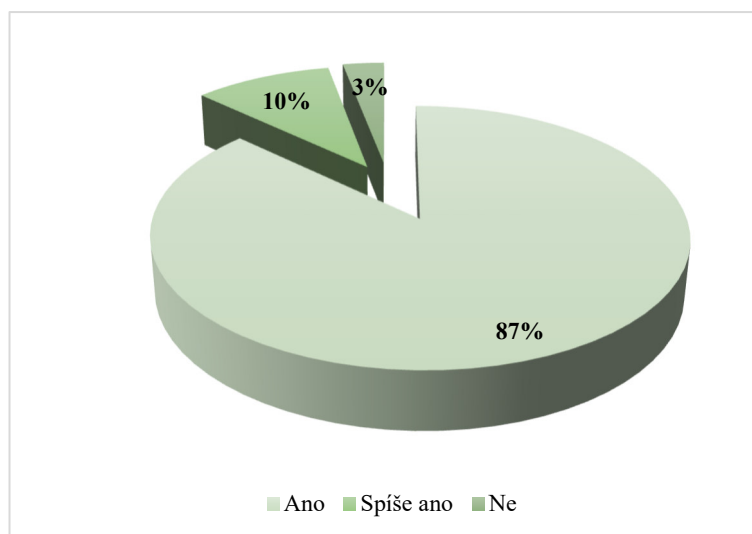
Graf č. 7: Odpověď na otázku č. 10 – Z jakých zdrojů se návštěvníci dozvěděli o nově navržené naučné stezce? (Zdroj: vlastní šetření)

Aby nově navržená naučná stezka dobře fungovala, jednotlivé zastávky musí být jednoduché a přehledné. Odpověď dotazovaných respondentů byla jednoznačná, všichni byli s přehledností maximálně spokojeni 100 % viz graf č. 8.

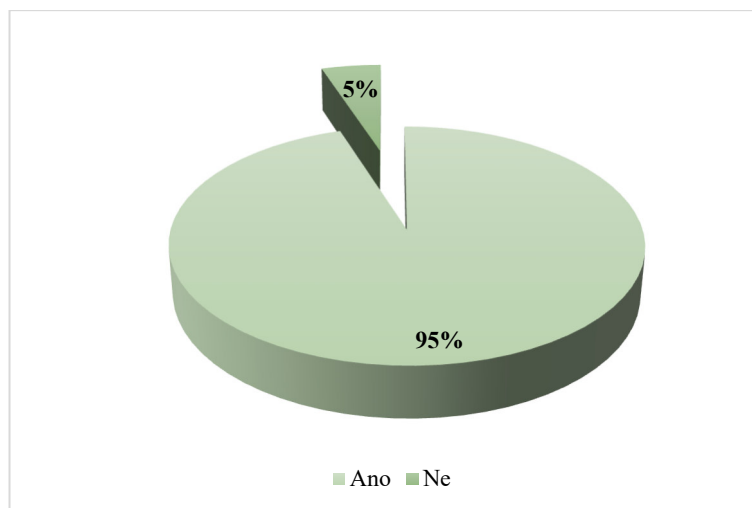
Graf č. 8: Odpověď na otázku č. 11 - Byla jednotlivá zastavení na naučné stezce přehledná?
(Zdroj: vlastní šetření)

Informační panely jsou nedílnou součástí naučné stezky. Návštěvník by se z nich měl dozvědět potřebné informace. Dle grafu č. 9, respondenti odpověděli, že 87 % IP byly velkým přínosem a 10 % přinesly cenné informace, kterými si doplnili své mezery ve vzdělání. Pro pouhých 3 % respondentů nebyl IP přínosný.

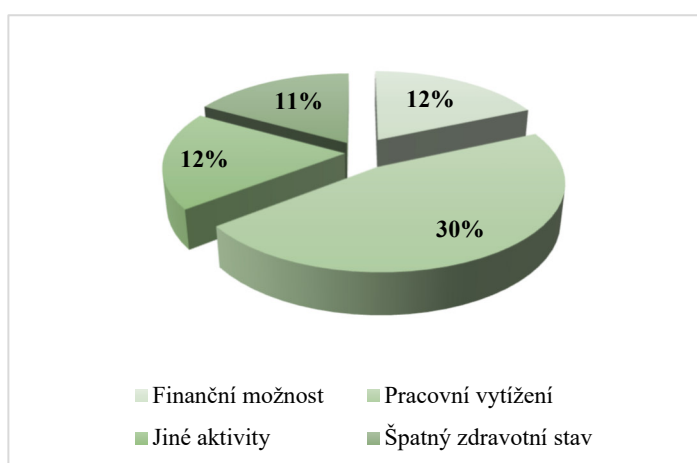
Graf č. 9: Odpověď na otázku č. 12 - Byly informace na informačních panelech pro Vás přínosem? (Zdroj: vlastní šetření)

Doporučení stezky známým, respektive novým návštěvníkům poskytne 95 % respondentů, kde lze předpokládat maximální spokojenost a 5 % respondentů doporučení nechce poskytnout a důvody mohou být různé viz graf č. 10.

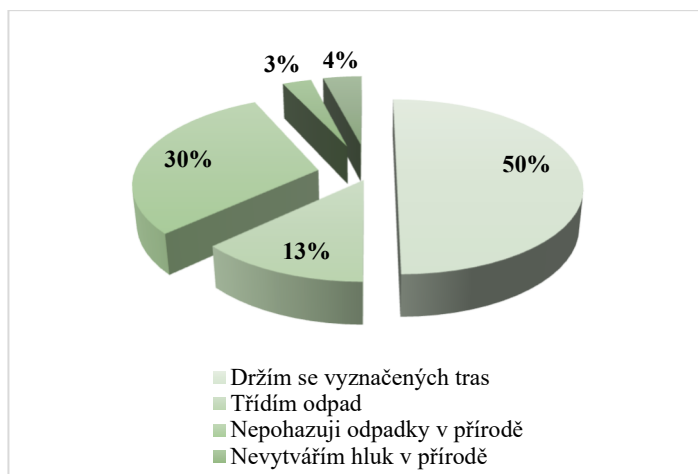
Graf č. 10: Odpověď na otázku č. 13 - Doporučíte novou naučnou stezku svým známým?
(Zdroj: vlastní šetření)

Autorku ještě zajímalo, z jakých důvodů respondenti nemohou třeba navštívit naučnou stezku. Z grafu č. 11 vyplývá, že respondenti nenavštíví stezku z důvodu pracovní vytíženosti 30 %. Finanční možnosti a jiné aktivity jsou na tom stejně, tedy v zastoupení 12 %. Kvůli špatnému zdravotnímu stavu nedokáže stezku navštívit 11 % respondentů.

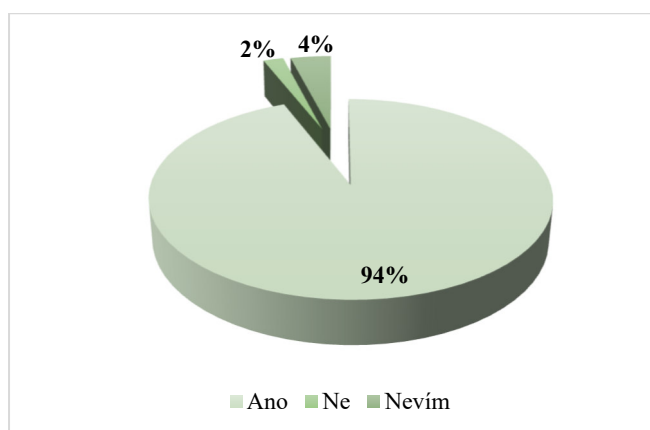
Graf č. 11: Odpověď na otázku č. 14 – Z jakého důvodu návštěvníci nenavštíví nově navrženou naučnou stezku Podřipska? (Zdroj: vlastní šetření)

Dnešní doba nás přímo vybízí k zamyšlení nad přírodou. Respondentům byla v dotazníku položena otázka: „Jak byste chránili přírodu na naučné stezce?“ Respondenti odpověděli, že se vyznačených tras se na naučné stezce drží 50 % respondentů, odpad třídí 13 %, 30 % dotazovaných nepohazuje odpadky v přírodě. Pouze 3 % dotazovaných zodpověděli, že nedělá hluk v přírodě a 4 % dotazovaných nerozdělává volně oheň v přírodě viz graf č. 12.

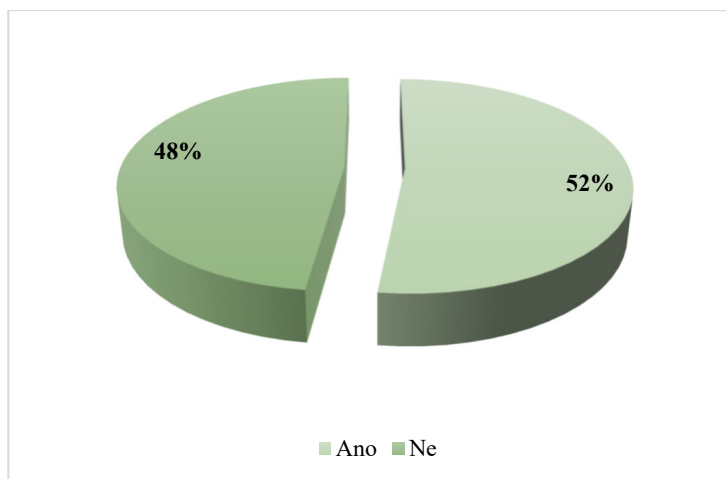
Graf č. 12: Odpověď na otázku č. 15 - Jak byste chránili přírodu na naučné stezce? (Zdroj: vlastní šetření)

Většina respondentů se domnívá, že ochrana přírody má velký význam v zastoupení 94 %, zvláště pokud to pak má nedozírné následky na dopady v životním prostředí. 2 % respondentů si myslím, že ochrana životního prostředí nemá význam a 4 % respondentů se nedokázali konkrétně vyjádřit viz graf č. 13.

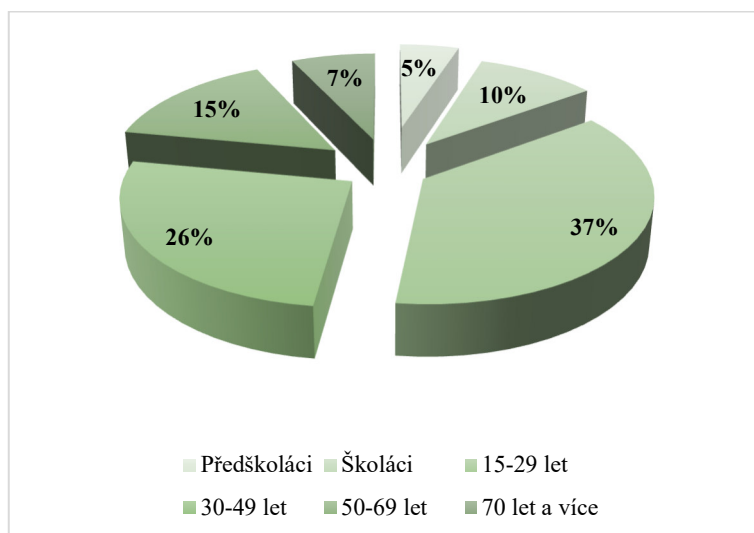
Graf č. 13: Odpověď na otázku č. 16 - Myslíte si, že má význam chránit životní prostředí? (Zdroj: vlastní šetření)

Předposlední otázka dotazníkového šetření byla položena respondentům na životní prostředí. „Myslíte si, že má návštěvnost naučných stezek v okolí Podřipska negativní vliv na životní prostředí?“ Z dat vyplývá, že 48 % respondentů je přesvědčených, že návštěvnost nemá negativní vliv na životní prostředí. Ale naopak 52 % respondentů je přesvědčeno o opaku. Můžou za tím stát různé aspekty, které v rámci návštěvnosti stezek narušují přírodu a životní prostředí. Takže názor mezi respondenty je v poměru 4 % rozdílného názoru.

Graf č. 14: Odpověď na otázku č. 17 - Myslíte si, že má návštěvnost naučných stezek v okolí Podřipska negativní vliv na životní prostředí? (Zdroj: vlastní šetření)

Poslední otázkou šetření bylo zjistit, jaká věková kategorie navštěvuje naučné stezky v okolí Podřipska. Z grafu plyne, že nejpočetnější kategorie je ve věku 15-29 let což je 37 %. Návštěvníci jsou ve věku od 30–49 let v zastoupení 26 % a návštěvníci ve věku 50-69 let 15 %. I návštěvníci nad 70 let věku se snaží v rámci svých možností navštěvovat NS. Děti v předškolním věku 5 % a školím věku 10 % se zapojují též do návštěvnosti viz graf č. 15.

Graf č. 15: Odpověď na otázku č. 18 - Jaké věkové kategorie navštěvují nově navrženou stezku? (Zdroj: vlastní šetření)

5.3.1 Výsledky z dotazníkového šetření

Autorce na dotazník, který byl umístěný na sociálních sítích viz příloha č. 1 odpovědělo 75 respondentů. Dotazník obsahoval dvě části: demografickou (pohlaví,

věk a vzdělání respondentů) a tematickou. V tematické části byly položeny otázky, které autorce pomohou ověřit stanovené hypotézy v bakalářské práci. Celkem respondenti odpovídali na 18 otázek uzavřeného typu.

V demografickém průzkumu vyšlo, že dotazníkového šetření odpovědělo 56 % žen a 44 % mužů. V největším zastoupení byli respondenti ve věku 20-39 let 44 % se středoškolským vzděláním 49 %. Tematická část dotazníku je zpracována v kapitole výsledků stanovených hypotéz viz níže.

5.4 Výsledky výpočtu nákladů na realizaci NS

Pro realizaci NS je zapotřebí vytvořit finanční plán, který bude obsahovat náklady spojené s výrobou informačních panelů s následnou instalací. Do dalších nákladů je zahrnuto značení NS, odpočívadla, odpadkové koše a drobná propagace. Ceny nákladů jsou pouze orientačně stanoveny od výrobních firem NetPrint a SKULPTURA Design s.r.o., zabývající se tvorbou informačních panelů viz tabulka č. 1. V této cenové nabídce není zahrnuta následná údržba NS.

V tabulce č. 1 je vypracovaný rozpočet na realizaci naučné stezky. Celková částka za informační panely včetně práce činí 325 000 Kč.

Náklady na výrobu informačních panelů			
	Počet (ks)	Cena (Kč)	Celkem
Konstrukce včetně bezpečnostních prvků	13	12 000	156 000
Grafické zpracování informačních panelů	13	4 000	52 000
Tisk informačních panelů	13	3 000	39 000
Instalace informačního panelu	13	6 000	78 000
Celkem		25 000 Kč	325 000 Kč

Tabulka 1: Náklady na výrobu informačních panelů (Zdroj: vlastní zpracování)

Tabulka č. 2 obsahuje rozpočet na náklady spojené s výrobou odpočívadla. Celková částka za výrobu odpočívadel činí 49 000 Kč.

Náklady na výrobu odpočívadla			
	Počet (ks)	Cena (Kč)	Celkem
Zastřešená lavice	1	46 000	46 000

Povrchová úprava odpočívadla	1	3 000	3 000
Celkem		49 000 Kč	49 000 Kč

Tabulka 2: Náklady na výrobu odpočívadla (Zdroj: vlastní zpracování)

Tabulka č. 3 obsahuje rozpočet na výrobu příslušenství – lavičky a odpadkové koše. Lavičky budou umístěny na každé třetí zastávce a odpadkové koše na každé zastávce naučné stezky. Celkový rozpočet na výrobu příslušenství činí 48 000 Kč.

Náklady na výrobu příslušenství			
	Počet (ks)	Cena (Kč)	Celkem
Odpadkový koš	12	2 000	24 000
Lavička	4	6 000	24 000
Celkem		8 000 Kč	48 000 Kč

Tabulka 3: Náklady na výrobu příslušenství (Zdroj: vlastní zpracování)

Jak je již zmíněno v této bakalářské práci, tak slavností otevření nové naučné stezky má přimět návštěvníky a odborníky k jejímu prozkoumání, které bude stát 30 000,- Kč. Další položkou propagace jsou webové stránky, které v dnešní době vychází na 20 000,- Kč a v poslední řadě bude probíhat tisk 10 000 ks letáčků, které vychází na 15 000,- Kč. Celkem tedy propagace bude stát 65 000,- Kč, což je na dnešní dobu optimální cena.

Náklady na výrobu propagace			
	Počet (ks)	Cena (Kč)	Celkem
Tisk propagačního materiálu – leták	10 000	1,50	15 000
Webové stránky	1	20 000	20 000
Slavnostní otevření	1	30 000	30 000
Celkem			65 000 Kč

Tabulka 4: Náklady na výrobu propagace (Zdroj: vlastní zpracování)

V tabulce č. 5 je spočítán celkový rozpočet NS, který vychází orientačně na 522 100,- Kč. Informace jsou brány z předchozích tabulek č. 1, č. 2, č. 3, č. 4.

Další možností, jak zafinancovat naučnou stezku je sponzoring, který se díky stezce dokáže zviditelnit. Sponzoři by se měli shánět již od samotného počátku, abychom je dokázali využít ve všech odvětví při realizaci naučné stezky.

Celkový rozpočet NS

	Celkem
Náklady na výrobu informačních panelů	325 000
Náklady na výrobu odpočívadla	49 000
Náklady na výrobu příslušenství	48 000
Náklady na výrobu propagace	65 000
Náklady na turistické značení	6 300
Náklady na značení QR kódů	28 800
Celkem	522 100 Kč

Tabulka 5: Celkový rozpočet NS (Zdroj: vlastní zpracování)

6 Diskuse

Autorka navrhla naučnou stezku, která vede před území regionu Podřipska a je zaměřená na historii, faunu a flóru v okolí. Hora Říp je dominantní kulturní památkou Čech, ale zároveň je úzce spjatá s regionem, kde se rozprostírá historické město Roudnice nad Labem. Stezka je cílená tak, aby návštěvníci byli nejvíce spokojeni, dozvěděli se nové a užitečné informace.

Naučnou stezkou se považuje samostatně vyznačená trasa, která je spjatá s územím, kde se nachází mnoho kulturních, přírodních a zajímavých aspektů. (Štefka, 1990) Nová naučná stezka – Podřipsko se stala důkazem tohoto tvrzení. Samotný mikroregion Podřipska je zajímavý a láká doslova návštěvníky k jeho prozkoumání. Stezku navštívilo 65 % 75 dotazovaných respondentů a stezka je vhodná pro všechny věkové kategorie. Též je i trasa naučné stezky vhodná pro i návštěvníky s kočárkem. Pro zřizovatele je to dobrá zpráva v rámci návštěvnosti.

Trasa naučné stezky je dlouhá 8 km, což odpovídá středně dlouhé trase, která je v rozmezí 5-15 km a zaměřena na cílový bod. (Čeřovský & Záveský, 1989). Na stezce se nachází 12 zastávek s informačními panely. Optimální doporučený počet se pohybuje v rozmezí 10-15 zastávek. (Čihař et al., 2002). Zastávky č. 1,2,3,6 a 7 se nachází v blízkosti autobusových zastávek nebo placených či neplacených parkovišť, které lze bezpečně využít. Tímto autora dokázala potvrdit výrok Čeřovského & Záveského (2009), jak uvádí ve své knize.

Podle Motyčkové (2009), mají být naučné stezky dobře viditelně označeny v dostatečné vzdálenosti. Na naučných stezkách dochází k častému poškozování informačních panelů následkem vandalizmu a k poničení odpočinkových míst. To má

za následek špatné značení trasy a návštěvníci mohou být zmateni. Na naučných stezkách by mělo za každého počasí být viditelné značení.

Informační panely by měly být zpracovány a zakomponovány tak, že budou v souladu s přírodou a nebudou z ní nikterak zvláště vyčnívat. Jedná se především o využití dřeva a zelené barvy na IP (Lynche, 1960). Jednotlivá značení na trase byla přehledná, což se mimo jiné potvrdilo i v dotazníkovém šetření ve výpovědích dotazovaných respondentů 100 %. Panely obsahují mnoho informací o dané zastávce a jejím okolí (Otruba, 2002)

Hypotéza č. 1: Navštěvují občané naučné stezky v okolí?

Grafická analýza prokázala, že 65 % respondentů navštěvuje NS v okolí Podřipska. 28 % respondentů si rozmýšlí návštěvu stezky a případně v jakém ročním období stezku navštíví. Zbýlých 7 % NS nenavštěvuje vůbec. Z toho plyne, že občané navštěvující naučné stezky jsou na tom mnohem lépe než občané, kteří si návštěvu NS teprve rozmýšlejí viz graf č. 1.

Hypotéza č. 2: Mohou navrženou naučnou stezku navštěvovat všechny věkové kategorie?

Analýza nám ukázala, navrhovaná naučná stezka je nejvíce navštěvována ve věku respondentů 15-29 let, což je 37 %. Stezku navštěvují děti v předškolním a školním věku, respondenti v produktivním věku, tak respondenti v důchodovém věku. Z analytických dat plyne, že nově navrženou naučnou stezku mohou navštěvovat všechny věkové kategorie, tudíž se nám potvrdila i hypotéza č. 2, viz graf č. 15.

Hypotéza č. 3: Vyžadují naučné stezky medializaci, aby se zvýšila jejich návštěvnost?

O nově navržené naučné stezce se respondenti ve velké míře dozvěděli od známých 30 %, z infocentra 24 % či sociálních sítí 22 %. Nejmenší pozornost věnují dotazování reklamním letákům. Na procentuálním znázornění je vidět že hypotéza č. 3 zaměřující se na medializaci stezek není špatná, ale širší medializace naučných stezek by přilákala ještě více návštěvníků. Hypotéza se též autorce potvrdila viz graf č. 7.

Hypotéza č. 4: Nebude mít návštěvnost stezek negativní vliv na životní prostředí?

V dotazníkovém šetření byly na životní prostředí stanoveny tři otázky. Přírodu v rámci naučné stezky chrání 50 % respondentů tím, že se snaží dodržovat vyznačené trasy a 30 % respondentů nepohazuje v přírodě odpadky. Celkově se domnívá 94 % respondentů, že ochrana přírody má velký význam v rámci její ochrany. 4 % respondentů nedokázalo odpovědět. A otázka směřovaná na návštěvnost naučné stezky v rámci negativního vlivu vyšla s daty, že 48 % respondentů se domnívá, že návštěvnost NS nemá negativní vliv na životní prostředí, ale 52 % respondentů se domnívá o opaku. Z tohoto závěru vyplývá, že hypotéza č. 4 se vyvrací, jelikož většina respondentů je přesvědčena, že návštěvnost stezek má negativní vliv na životní prostředí. Mohou za to různé aspekty (pohozené odpadky, zničené IP, značný vandalismus na NS, návštěvnost škodící zvěři v podání potravy a mnoho dalších), které návštěvníci vidí nejen na navržené naučné stezce, ale také na okolních stezkách viz graf č. 14.

Autorka svojí analýzou potvrdila první tři stanovené hypotézy a čtvrtou hypotézu vyvrátila. Zároveň autorka chce vlastním názorem přiblížit návrh naučné stezky a doporučit možná další zlepšení. Je zapotřebí si ověřit některé informace a zaopatřit místo pro danou trasu, než se zřizovatel pustí do realizace naučné stezky. Z pohledu autorky je nejčastějším problémem zřizovatele mít dostatek financí, které jsou zapotřebí k realizaci NS. Případně může dojít k nekvalitnímu zpracování celé naučné stezky. Co se týče samotných panelů a informací, zde by autorka nic neměnila, ale do budoucna by promyslela zlepšení naučné stezky v podobě audio formy, do které by byly zakomponovány i interaktivní tabule pro děti a docílili bychom tím tak větší návštěvnosti pro danou oblast za podpory medializace, která se autorce potvrdila i v hypotéze č. 3.

7 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo navrhnout naučnou stezku v regionu Podřipska. Zájmovou lokalitu autorka využila k sestavení tematických otázek v dotazníkovém šetření. Při terénním průzkumu autorka sbírala empirická data, které sloužily jako podklady pro zpracování práce. Bylo by vhodné, aby se o navrženou NS staral Klub českých turistů.

- Trasa naučné stezky je dlouhá 8 km a začíná u výchozího bodu – Kostel Narození Panny Marie v Roudnici nad Labem a cílovým bodem je Roudnická vyhlídka na hoře Říp. Autorka svým popisem přiblížila i zkoumané zájmové území spjaté s ochranou přírody a možnými negativními vlivy na životní prostředí.
- Naučná stezka obsahuje 12 zastavení, na kterých jsou jednotlivě umístěny IP s textovým i grafickým zpracováním v podobě obrázků pro lepší představivost návštěvníků doplněných o QR kódy.
- Bylo provedeno dotazníkové šetření na demografický a tematický průzkum, které bylo umístěno na sociálních sítích a odpovědí se účastnilo 75 respondentů.
- Stanovené hypotézy, byly společně se získanými podklady zpracovány v analytickém průzkumu.

Hypotéza č. 1 zaměřena na návštěvnost NS v okolí byla potvrzena a je podložena analytickými daty v dotazníkovém šetření.

Hypotéza č. 2 zaměřena na zkoumání věkových kategorií navštěvující novou NS na též potvrzena jako hypotéza č. 1. Na NS může jít kdokoliv, věková kategorie není omezena.

Hypotéza č. 3 zaměřena na mediální aspekty a na hlavní medializaci byla též potvrzena. Nasvědčují tomu výsledky znázorněné v dotazníkovém šetření. Každá stezka potřebuje být propagována, nicméně díky lepší medializaci případně propagaci se může zvýšit návštěvnost NS.

Hypotéza č. 4 zaměřena na negativní vlivy v rámci návštěvnosti NS nebyla potvrzena.

8 Přehled literatury a použitých zdrojů

- Back L, Cable T. 2002. Interpretation for the 21st century. Sagamore publishing, Champaign.
- Bauer, Jan. Krajinou domova s holí poutnickou. Brno: MOBA, 2007. ISBN 978-80-243- 2894-2.
- Bayfield NG, Barrow GC. 1976. The use and attraction of nature trails in upland
- Bizubová, M. 2000. Náučné poznávacie trasy Slovenska, zdroj informácií o krajine. Geografické rozhledy. roč. 10, č. 3. 81 s. ISBN: 12103004.
- Britain.Biological Conservation 9: 267–292
- Buckley R. 2001. The environmental impacts of ecotourism. CABI, Willingford.
- Cornelia P., Ioan B., Marin S., Petroman I., Iosim L., Firu A., Marin D. 2017. Types of consumers of agrotourism. Agricultural Management / Lucrari Stiintifice Seria I, Management Agricol 19: 177-180.
- Čeřovský J, Záveský A. 1989. Stezky k přírodě. Státní pedagogické nakladatelství, Praha.
- Čihař, J. a kol. 2002. Příroda v České a Slovenské republice. Academia. Praha. 429 s. ISBN: 80-200-0938-8.
- Čihař, M. 2002. Naše hory. Cesty. Praha. 278 s. ISBN: 80-718-1760-0.
- ČSN 01 8025 Turistické značení. Český normalizační úřad, Praha.
- Dallen, J. T., Stephen, W., Boyd, 2014. Tourism and Trails: Culural, Ecological and management Issues. 311 p. ISBN: 9781845414801.
- Dvořáček, Petr a Ingrid Hanzlíková. 60 poutních míst do kapsy. Praha: Levné knihy KMa, 2004. ISBN 80-730-9222-0
- Friedlová L, Souček Z, Kocourek P. 1991. Budování a využití naučných stezek. Propagační tvorba. Praktická ochrana přírody, Praha.

- Giddens, A. 2003. Sociologie. Argo. Praha. 64 s. ISBN: 978-80-257-0807-1.
- Hara, Masahiro. Development and popularization of QR code. Synthesiology Vol.12 No 1, s.19-27, 2019. ISSN 1882-6229.
- Hlaváč, L. 1957. Voticko. Sportovní a turistické nakladatelství. Praha. 144 s. ISBN 80-86621- 05-7
- Horner, Susan a John Swarbrooke. Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: aplikovaný marketing služeb. Praha: Grada, 2003. Expert (Grada). ISBN 80- 247-0202-9.
- Johnová, Radka. Marketing kulturního dědictví a umění. Praha: Grada, 2008. Manažer. ISBN 978-80-247-2724-0
- Jongepierová I. (ed.). 2012. Ecological restoration in the Czech Republic. Nature Conservation Agency of the Czech Republic. Prague. ISBN: 9788087457313.

- Kinský J., Moravec P., Vlačiha V., Kalík M., 2006: Chráněná krajinná oblast České středohoří. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa CHKO České středohoří, Litoměřice.
- Kögler, R., aj. Průvodce Köglerova naučná stezka Krásnolipskem. Krásná Lípa: Město Krásná Lípa, 2006.
- Kozák, J. a kol. 2009. Atlas půd České republiky. MZe ČR a ČZU Praha. Praha. 149 s. ISBN: 978-80-213-2008-6.
- Kršková A., 2014: Biologické a edukační uplatnění QR kódů. Univerzita Karlova v Praze, pedagogická fakulta, katedra biologie a enviromentálních studií. 66 s. (bakalářská práce). „nepublikováno“.
- Lee CK. 2020. Nature-based education: using nature trails as a tool to promote inquiry-based science and math learning in young children. *Science Activities* 56: 147–158
- Lynch K. 1960. *The image of the city*. Massachusetts Institute of Technology and the President and Fellows of Harvard College, Massachusetts.
- Maur, Eduard. *Paměť hor: Šumava, Říp, Blaník, Hostýn, Radhošť*. Praha: Havran, 2006. Krok. ISBN 80-865-1560-5.
- Medek, M., Činčera, J., Gregorová, J., Pořízková, K., Lisková, M. (2016): *Naučné stezky: zpracování a hodnocení nepřímých interpretačních*

programů. Masarykova univerzita, Katedra environmentálních studií, Brno, 156 s.

- Motyčková K. 2009. Naučné stezky. Rubico, Praha.
- Moučková M., 2008: Po naučných stezkách. Daryl, Praha.
- Otruba I., 2002: Zahradní architektura: tvorba zahrad a parků. Era, Šlapanice.
- Queiroz RE, Ventura MA, Silva L. 2014. Plant diversity in hiking trails crossing Natura 2000 areas in the Azores: implications for tourism and nature conservation. *Biodiversity and Conservation* 23: 1347–1365
- Růžička, T. 2004. Naučné stezky a interpretace. Krása našeho domova. Časopis ČSOP. 1 (podzim–zima). 47 s.
- Schneider J., Fialová J., Vyskot I., 2008: Krajinná rekreologie I. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno.
- Šír J, Šírová Motyčková K. 2010. Naučné stezky – Průvodce naučnými stezkami České republiky. Rubico, Olomouc.
- Štefka, Leoš et al. (1990). Naučné stezky Jihomoravského kraje. Brno: Krajské kulturní středisko Brno ve spolupráci s Krajským střediskem

státní památkové péče a ochrany přírody Brno. 1990. s. 126. ISBN 80-85027-03-8

- Tuháček, M., Jelínková, J. a kol. 2015. Právo životního prostředí: praktický průvodce. Grada Publishing, a.s. Praha, 288 s. ISBN: 978-80-2479-97-80

8.1 Články

- Český systém kvality služeb, Říp, o.p.s. - Regionální rozvoj Podřipska, © 2023 [cit. 2023-01-10], Dostupné také z: <http://www.csks.cz/dr-es/3889-.html>
- Český úřad zeměměřičský a katastrální, © 2023, [cit. 2023-01-10]. Dostupné z: <http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>
- Hora Říp [online], [cit. 2023-01-10]. Dostupné z: <http://horarip.eu/>
- Hora Říp [online], [cit. 2023-01-10]. Dostupné z: <http://www.hora-rip.cz/>
- Mapy.cz [online]. 2017 [cit. 2023-01-10]. Dostupné z: www.mapy.cz
- Mikroregion Podřipsko [online]. Copyright©2001-2015 [cit. 2023-01-15]. Dostupné z: <http://www.podripsko.cz/>
- Oblast Podřipska, Výlet na Říp [online]. © 2016 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <http://www.vyletnarip.cz/>
- Kocián, P. (©2003-2018): Květena ČR, Naučné stezky, <http://www.kvetenacr.cz/naucstezky.asp>
- Pásková, Martina a Josef Zelenka. Udržitelnost cestovního ruchu a ochrana přírody a krajiny V České republice. Ochrana přírody. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2010, 2010.
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 17/1992, Sb., zákon o životním prostředí
- KLUB ČESKÝCH TURISTŮ (©2023): Pěší turistika, <https://kct.cz/pesi-turistika>
- AOPK ČR ©2023: Územní ochrana, <http://www.ochranaprirody.cz/uzemni-ochrana/>

- AOPK ČR ©2023: Poskytování dat, Maloplošná zvláště chráněná území, <http://gis.nature.cz/arcgis/services/Aplikace/Opendata/MapServer/WmsServer>
- Ministerstvo pro místní rozvoj. 2019. Výzva k předkládání žádostí o poskytnutí dotace v roce 2020 z Národního programu podpory cestovního ruchu v regionech © 2023
- Doporučené zásady pro zřizování, značení a údržbu naučných stezek a pro zřizování bodových informačních panelů. Praha: Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Klub českých turistů, 2001, © 2023
- Skalka, M. Naučné stezky-principy jejich tvorby. Depon in Správa KRNAP, 2008.
- Porcile, Andrea; Ferrari, Fabrizio. Tamper-proof barcode, system and method for generating and authenticating credentials on the basis of said code. IT Patent IT201700014359A1, 2017.
- Růžička, Tomáš. Naučme se dělat naučné stezky. Ochrana přírody: časopis státní ochrany přírody. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2012, č. 3, s. 24-25, © 2023

9 Seznam obrázků, grafů a tabulek

9.1 Seznam obrázků

OBR. Č. 1: TURISTICKÉ ZNAČENÍ NAUČNÉ STEZKY, ZDROJ: KLUB ČESKÝCH TURISTŮ ©2023	20
OBR. Č. 2: TURISTICKÉ ZNAČENÍ STEZEK, ZDROJ: ČEŘOVSKÝ & ZÁVESKÝ (1989)	22
OBR. Č. 3: ZNAČENÍ TURISTICKÝCH TRAS ÚSTECKÉHO KRAJE ZA POMOCI KLUBU ČESKÝCH TURISTŮ, ZDROJ: ZÍKA, TURISTICKÝ MAGAZÍN © 2018	24
OBR. Č. 4: MAPA EVL A PTAČÍ OBLAST ČR, ZDROJ: AOPK ČR © 2023	30
OBR. Č. 5: ZNAK MĚSTA ROUDNICE NAD LABEM, ZDROJ: HLAVÁČKOVÁ (2000).....	34

OBR. Č. 6: MAPA NOVÉ NAUČNÉ STEZKY, ZDROJ: WWW.MAPY.CZ.....	37
OBR. Č. 7: NÁVRH IP, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	39
OBR. Č. 8: NÁVRH IP Č. 1, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	40
OBR. Č. 9: NÁVRH IP Č. 2, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	42
OBR. Č. 10: NÁVRH IP Č. 3 – ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	43
OBR. Č. 11: NÁVRH IP Č. 4, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	44
OBR. Č. 12: NÁVRH IP Č. 5, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	45
OBR. Č. 13: NÁVRH IP Č. 6, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	46
OBR. Č. 14: NÁVRH IP Č. 7, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	47
OBR. Č. 15: NÁVRH IP Č. 8, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	CHYBA!
ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
OBR. Č. 16: NÁVRH IP Č. 9, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	CHYBA!
ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
OBR. Č. 17: NÁVRH IP Č. 10, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	51
OBR. Č. 18: NÁVRH IP Č. 11, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	52
OBR. Č. 19: NÁVRH IP Č. 12, ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ.....	53

9.2 Seznam grafů

GRAF Č. 1: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 4 - NAVŠTĚVUJÍ OBČANÉ PODŘIPSKA NAUČNÉ STEZKY V OKOLÍ? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ)	54
GRAF Č. 2: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 5-S KÝM NAVŠTĚVUJI NOVĚ NAVRŽENOU NAČNOU STEZKU? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ).....	55
GRAF Č. 3: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 6 - JAKÉ NAUČNÉ STEZKY PREFERUJETE V OKOLÍ PODŘIPSKA? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ).....	55
GRAF Č. 4: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 7 - CO BY MĚLI NEJVÍCE OBSAHOVAT NAUČNÉ STEZKY NA PODŘIPSKU? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ).....	56
GRAF Č. 5: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 8 - ZNAJÍ DOBRĚ NAVŠTĚVNÍCI HORU ŘÍP? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ)	56
GRAF Č. 6: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 9 - ZNAJÍ NAVŠTĚVNÍCI HISTORII A OKOLÍ PODŘIPSKA? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ).....	57
GRAF Č. 7: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 10-Z JAKÝCH ZDROJŮ SE NAVŠTĚVNÍCI DOZVĚDĚLI O NOVĚ NAVRŽENÉ NAUČNÉ STEZCE? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ). 57	

GRAF Č. 8: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 11 - BYLA JEDNOTLIVÁ ZASTAVENÍ NA NAUČNÉ STEZCE PŘEHLEDNÁ? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ).....	58
GRAF Č. 9: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 12 - BYLY INFORMACE NA INFORMAČNÍCH PANELECH PRO VÁS PŘÍNOSEM? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ)	58
GRAF Č. 10: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 13 - DOPORUČÍTE NOVOU NAUČNOU STEZKU SVÝM ZNÁMÝM? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ)	59
GRAF Č. 11: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 14-Z JAKÉHO DŮVODU NÁVŠTĚVNÍCI NENAVŠTÍVÍ NOVĚ NAVRŽENOU NAUČNOU STEZKU PODŘIPSKA? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ)	59
GRAF Č. 12: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 15 - JAK BYSTE CHRÁNILI PŘÍRODU NA NAUČNÉ STEZCE? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ)	60
GRAF Č. 13: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 16 - MYSLÍTE SI, ŽE MÁ VÝZNAM CHRÁNIT ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ)	60
GRAF Č. 14: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 17 - MYSLÍTE SI, ŽE MÁ NÁVŠTĚVNOST NAUČNÝCH STEZEK V OKOLÍ PODŘIPSKA NEGATIVNÍ VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ)	61
GRAF Č. 15: ODPOVĚĎ NA OTÁZKU Č. 18 - JAKÉ VĚKOVÉ KATEGORIE NAVŠTĚVUJÍ NOVĚ NAVRŽENOU STEZKU? (ZDROJ: VLASTNÍ ŠETŘENÍ).....	61

9.3 Seznam tabulek

TABULKA 1: NÁKLADY NA VÝROBU INFORMAČNÍCH PANELŮ (ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ).....	62
TABULKA 2: NÁKLADY NA VÝROBU ODPOČÍVADLA (ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ)	63
TABULKA 3: NÁKLADY NA VÝROBU PŘÍSLUŠENSTVÍ (ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ)	63
TABULKA 4: NÁKLADY NA VÝROBU PROPAGACE (ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ) ..	63
TABULKA 5: CELKOVÝ ROZPOČET NS (ZDROJ: VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ)	64

10 Přílohy

Podřipsko

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času k vyplnění následujícího dotazníku.

Mé jméno je Monika Jonáková a na České zemědělské univerzitě v Praze studuji obor Územní technická a správní služba životního prostředí. Rozhodla jsem se psát bakalářskou práci na téma „**Návrh naučné stezky – Podřipsko.**“

Dotazník je anonymní a získané informace se použijí pouze ke zpracování této práce. Cílem je zjistit, zda se návštěvníci seznámili s přírodou a okolní historií v regionu Podřipska.

Děkuji všem za ochotu a vyplnění dotazníku.

1. Pohlaví respondenta*

Vyberte jednu odpověď

Muž

Žena

2. Věková kategorie respondenta*

Vyberte jednu odpověď

0-19 let

20-29 let

40-59 let

60 a více let

3. Dosažené vzdělání respondenta*

Vyberte jednu odpověď

ZŠ

SŠ

VOŠ

VŠ

4. Navštěvují občané Podřipska naučné stezky v okolí?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Dle ročního období

Ne, ale rád bych

Ne

5. S kým navštěvují nově navrženou naučnou stezku?*

Vyberte jednu odpověď

S rodinou

S partnerem/ikou

S přáteli

Individuálně

Nenevštěvují naučné stezky

6. Jaké naučné stezky preferujete v okolí Podřipska?*

Vyberte jednu odpověď

Historické památky

Interaktivita pro děti

Geologické

Přírodní

Kombinované informace

7. Co by měli nejvíce obsahovat naučné stezky na Podřipsku?*

Vyberte jednu odpověď

Historie Podřipska

Geologie

Sport

Fauna

Flóra

Vodní toky

Kombinace témat

Pověsti a legendy

Interakce pro děti

8. Znají dobře návštěvníci horu Říp?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Spíše ano

Ne

Spíše ne

9. Znají návštěvníci historii a okolí Podřipska?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Spíše ano

Ne

10. Z jakých zdrojů se návštěvníci dozvěděli o nově navržené naučné stezce?*

Vyberte jednu odpověď

- Internet a sociální síť
- Z médií
- Jiná odpověď
- Časopisy a tisk
- Od známých
- Infocentrum
- Reklamní letáky

11. Byla jednotlivá zastavení na naučné stezce přehledná?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

12. Byly informace na informačních panelech pro Vás přínosné?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Spíše ano
- Ne

13. Doporučíte novou naučnou stezku svým známým?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

14. Z jakého důvodu návštěvníci nenavštíví nově navrženou naučnou stezku Podřipska?*

Vyberte jednu odpověď

- Finanční možnost
- Pracovní vytížení
- Jiné aktivity
- Špatný zdravotní stav

15. Jak byste chránili přírodu na naučné stezce?*

Vyberte jednu odpověď

- Držím se vyznačených tras
- Třídím odpad
- Nepohazuji odpady v přírodě
- Nevytvářím hluk v přírodě
- Nerozdělávám volně oheň v přírodě

16. Myslíte si, že má význam chránit životní prostředí?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne
- Nevím

17. Myslíte si, že má návštěvnost naučných stezek v okolí Podřipska negativní vliv na životní prostředí?*

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

18. Jaké věkové kategorie navštěvují nově navrženou naučnou stezku?*

Vyberte jednu odpověď

- Předškoláci
- Školáci
- 15-19 let
- 20-49 let
- 50-69 let
- 70 a více let